

**Raiffeisen Harmonic,
otvoreni investicijski fond s javnom ponudom**

Godišnje izvješće za 2018. godinu

Sadržaj

Izvješće posloводства	1
Odgovornost Uprave Društva za upravljanje za godišnje izvješće	4
Izvješće neovisnog revizora vlasnicima udjela Raiffeisen Harmonic – otvorenog investicijskog fonda s javnom ponudom	5
Financijski izvještaji	10

Izvješće posloводства

Uvod

Raiffeisen Invest d.o.o., za upravljanje UCITS fondovima (u nastavku „Društvo za upravljanje”) predstavlja godišnje izvješće Raiffeisen Harmonic, otvorenog investicijskog fonda s javnom ponudom (u nastavku „Fond”) za 2018. godinu sukladno Zakonu o računovodstvu Republike Hrvatske.

Fondom upravlja Raiffeisen Invest d.o.o., za upravljanje UCITS fondovima sa sjedištem u Zagrebu koje je u vlasništvu Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb. Na dan 31. prosinca 2018. godine Društvo za upravljanje je upravljalo s deset otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom (u nastavku „UCITS fondovi”):

- Raiffeisen Kuna kratkoročni obveznički, otvoreni investicijski fond s javnom ponudom (od 25. veljače 2003.; od 20. srpnja 2018. sljednik fonda Raiffeisen Cash, otvoreni investicijski fond s javnom ponudom te od 31. srpnja 2018. sljednik fonda Raiffeisen Kuna, otvoreni investicijski fond s javnom ponudom)
- Raiffeisen Flexi Euro kratkoročni obveznički, otvoreni investicijski fond s javnom ponudom (od 19. rujna 2011.; od 20. srpnja 2018. sljednik fonda Raiffeisen euroCash, otvoreni investicijski fond s javnom ponudom te od 31. srpnja 2018. sljednik fonda Raiffeisen Flexi Euro, otvoreni investicijski fond s javnom ponudom)
- Raiffeisen Dynamic, otvoreni investicijski fond s javnom ponudom (od 30. prosinca 2011. sljednik fonda Raiffeisen Prestige Equity, od 15. rujna 2014. godine sljednik fonda Raiffeisen Absolute Aggressive te od 31. prosinca 2014. godine pripojeni fondovi Raiffeisen World i Raiffeisen New Europe)
- Raiffeisen Harmonic, otvoreni investicijski fond s javnom ponudom (od 31. prosinca 2013. nastao spajanjem fondova Raiffeisen Balanced i Raiffeisen Prestige te od 15. rujna 2014. godine sljednik fonda Raiffeisen Absolute)
- Raiffeisen Classic, otvoreni investicijski fond s javnom ponudom (od 03. prosinca 2014. te od 05. listopada 2017. godine pripojeni fondovi Raiffeisen Bonds i Raiffeisen zaštićena glavnica)
- FWR Multi-Asset Strategy I, otvoreni investicijski fond s javnom ponudom (od 11. ožujka 2015. te od 30. travnja 2018. godine pripojen fond FWR Multi-Asset Strategy II)
- Raiffeisen Flexi Kuna kratkoročni obveznički, otvoreni investicijski fond s javnom ponudom (od 03. svibnja 2017.; od 20. srpnja 2018. sljednik fonda Raiffeisen Flexi Cash, otvoreni investicijski fond s javnom ponudom te od 31. srpnja 2018. sljednik fonda Raiffeisen Flexi Kuna, otvoreni investicijski fond s javnom ponudom)
- Raiffeisen Global Equities, napajajući otvoreni investicijski fond s javnom ponudom (od 21. veljače 2018.)
- Raiffeisen Fund Conservative, napajajući otvoreni investicijski fond s javnom ponudom (od 21. veljače 2018.)
- Raiffeisen USD 2021 Bond, otvoreni investicijski fond s javnom ponudom (od 8. studenog 2018.)

Osim upravljanja UCITS fondovima, na dan 31. prosinca 2018. godine Društvo za upravljanje je pružalo i usluge upravljanja imovinom privatnih portfelja. Društvo za upravljanje je krajem godine zabilježilo imovinu pod upravljanjem u iznosu od 1,4 milijardi kuna, a koja uključuje UCITS fondove te privatne portfelje.

Izvješće posloводства (nastavak)

Osnovna djelatnost

Raiffeisen Harmonic, otvoreni investicijski fond s javnom ponudom jest Fond dostupan javnosti koji je nastao spajanjem i prijenosom cjelokupne neto imovine otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom Raiffeisen Balanced te Raiffeisen Prestige. Spajanje je odobreno rješenjem Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (u nastavku „Agencija“) od 15. studenog 2013. godine. Fond je prethodno poslovao pod nazivom Raiffeisen Absolute. Ulagateljski cilj Fonda je ostvarivanje pozitivnih prinosa na dulji rok bez obzira na tržišna kretanja uz smanjenu volatilnost u odnosu na povijesnu volatilnost tradicionalnih mješovitih fondova kroz ulaganje u sve klase imovine dozvoljene Zakonom o otvorenim investicijskim fondovima s javnom ponudom (NN, br. 44/16), (u nastavku „Zakon“) s ciljem da ostvari pozitivan prinos i smanji volatilnost.

Ostvarivanje pozitivnog prinosa u razumnom roku je cilj Fonda, međutim Društvo za upravljanje ne jamči za ostvarenje ulagateljskog cilja.

Rezultati poslovanja Fonda i izvješće o ukupnom prinosu

Neto imovina vlasnika udjela Fonda na 31. prosinca 2018. iznosila je 135,24 milijuna kuna (31. prosinca 2017.: 150,79 milijuna kuna), što predstavlja smanjenje od 10,31% u odnosu na prošlu godinu. Rezultati poslovanja Fonda navedeni su u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti na stranici 10.

Prinos u valuti fonda u 2018. godini iznosio je -4,63% (2017.: 8,33%). Prinos ne uključuje troškove ulaznih i izlaznih naknada koje bi snizile prinos vlasnicima udjela Fonda. Navedeni troškovi nisu prikazani u izvještajima Fonda jer se odmah umanjuju od uplate, odnosno isplate sredstava klijenta i jednom mjesečno uplaćuju u korist Društva za upravljanje. Prinosi iz prošlosti ne predstavljaju indicaciju mogućih prinosa u budućnosti.

Vjerojatni budući razvoj poslovanja Fonda

Fond će i nadalje poslovati sukladno strategiji ulaganja iz Prospekta Fonda s ciljem ostvarivanja pozitivnog prinosa na dulji rok bez obzira na tržišna kretanja uz smanjenu volatilnost u odnosu na povijesnu volatilnost tradicionalnih mješovitih fondova.

Financijski instrumenti i upravljanje rizicima Fonda

Ulagateljske aktivnosti Fonda izlažu Fond različitim vrstama rizika povezanih s financijskim instrumentima i tržištima na kojima ulaže. Detalji o upravljanju rizicima Fonda opisani su u Bilješci 18.: *Financijski instrumenti i povezani rizici*.

Aktivnosti istraživanja i razvoja

Društvo za upravljanje teži kontinuiranom razvoju, unapređenju poslovanja te poboljšanju kvalitete usluge. Društvo za upravljanje će i dalje nastojati osigurati profitabilnost uloženi sredstava uz primjeren rizik kroz kontinuirani razvoj i uvođenje novih, aktivnih strategija upravljanja. U budućem razdoblju Društvo za upravljanje će također nastaviti unapređivati poslovne procese s ciljem bolje kvalitete usluge, smanjenja operativnih rizika i efikasnijeg poslovanja uz praćenje, i u skladu s pravno regulatornim izmjenama u poslovanju. Prodajne aktivnosti biti će usmjerene na direktnu prodaju te podršku prodaji kroz kanale distribucije s ciljem očuvanja kvalitetnog poslovnog odnosa s postojećim ulagateljima i povećanja broja ulagatelja za koje su proizvodi Društva za upravljanje primjereni. Tijekom 2018., Društvo se prilagođavalo tržišnim kretanjima i prilagođavalo istima, te je pokrenulo novi fond, Raiffeisen USD 2021 Bond, namijenjen ulagateljima s horizontom ulaganja od 3 godine koji za cilj imaju ostvarivanje višeg prinosa od prinosa na depozite denominirane u USD.

Podaci o otkupu vlastitih dionica sukladno propisu kojim se uređuju trgovačka društva

Fond kao zasebna imovina, bez pravne osobnosti, koju osniva Društvo za upravljanje, od osnutka do kraja 2018. godine nije stjecalo vlastite poslovne udjele. Društvo za upravljanje nije, sukladno zakonskim odredbama stjecalo ili otuđivalo imovinu Fonda za svoj račun ili račun relevantnih osoba.

Izvješće posloводства (nastavak)

Postojanje podružnica

Od osnutka pa do kraja 2018. godine Društvo za upravljanje nije osnivalo svoje podružnice. Istovremeno, prema odredbama Zakona, Fond ne može osnivati vlastite podružnice.

Događaji nakon završetka poslovne godine

Nema značajnijih događaja nakon završetka poslovne godine.

Značajna gospodarska i makroekonomska kretanja

Dioničko tržište bilo je najviše pod utjecajem politika središnjih banaka SAD-a i EMU te pod utjecajem trgovinskih odnosa SAD-a i Kine (ali i ostatka svijeta). Također, godina je bila obilježena visokom volatilnošću – nakon pozitivnog prvog mjeseca, uslijedila je brza korekcija dioničkog tržišta koja se stabilizirala do ljeta. No, u zadnjem kvartalu makro brojke koje su počele ukazivati na usporavanje najrazvijenijih gospodarstava svijeta srušile su svjetske dioničke indekse, koji su ušli u „medvjede tržište“ (pad veći od 20%). Ukupno je ovo bila prva osjetno negativna godina za američko dioničko tržište još od 2008. godine, a slično je vrijedilo za ostala svjetska dionička tržišta, kao i tržišta sirovina. Rijetko koja klasa imovine je godinu završila s pozitivnim prinosom.

Cijela prošla godina protekla je u očekivanju podizanja kamatnih stopa od strane FED-a, te retorike ECB-a u vezi završetka ekspanzivne monetarne politike otkupa državnih obveznica i budućih podizanja kamatnih stopa. Sve to je ugradilo velika očekivanja generalnog rasta kamatnih stopa koji je izostao. Prinosi na obveznice zemalja EU uglavnom su rasli tijekom prvog kvartala, dok su radi višestrukog podizanja kamatnih stopa od strane FED-a prinosi američkih obveznica rasli sve do kraja trećeg kvartala. Velika neizvjesnost na tržištima radi trgovinskog rata između SAD-a i Kine, usuglašavanja talijanskog proračuna sa EU komisijom te izlazak Velike Britanije iz EU bile su uteg na očekivani porast globalnih kamatnih stopa. Pad cijena nafte u posljednjem kvartalu smanjio je očekivanja budućih inflatornih pritisaka i samim time stvorio pritisak na pad kamatnih stopa.

Domaće financijsko tržište bilo je pod utjecajem povijesno visoke kunske likvidnosti koja je utjecala na rekordno niske kamatne stope na međubankarske depozite, te sukladno tome prinosi na lokalna izdanja domaćih državnih obveznica kretali su se na vrlo niskim razinama. Kamatne stope na depozite i prinosi na trezorske zapise bili su gotovo nula. Investitori su krajem godine počeli ugrađivati očekivanja ulaska Hrvatske u investicijski kreditni razred što se počelo osjećati na cijenama inozemnih izdanja obveznica. Kao najveći rizik s druge strane bio je utjecaj posrnule brodogradnje na financijsku stabilnost zemlje. Tečaj EUR/HRK bio je stabilan.

Aktivnosti i rezultati provedbe investicijskih politika

Fond za alokaciju imovine koristi kvantitativnu strategiju ulaganja u različite svjetske imovinske klase (dionice, obveznice, sirovine i materijali). Sukladno strategiji, Fond je tijekom godine imao dioničku izloženost što je utjecalo na negativnu izvedbu Fonda.

Vesna Tomljenović Čičak

Predsjednik Uprave Društva za upravljanje

Bojan Vuković

Član Uprave Društva za upravljanje

Odgovornost Uprave Društva za upravljanje za godišnje izvješće

Uprava Društva za upravljanje treba za svaku poslovnu godinu pripremiti financijske izvještaje koji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, financijski položaj Raiffeisen Harmonic, otvorenog investicijskog fonda s javnom ponudom te njegovu uspješnost i njegove novčane tokove, u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima, te je odgovorna za vođenje odgovarajuće računovodstvene evidencije potrebne za pripremu tih financijskih izvještaja u bilo koje vrijeme. Uprava Društva za upravljanje ima opću odgovornost za poduzimanje raspoloživih mjera u cilju očuvanja imovine Fonda i sprečavanja i ustanovljavanja prijevare i drugih nepravilnosti.

Uprava Društva za upravljanje je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima te ih potom treba dosljedno primjenjivati, donositi razumne i razborite prosudbe i procjene, pripremati financijske izvještaje temeljem principa neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Fond nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Financijski izvještaji prikazani na stranicama od 10 do 47, odobreni su od strane Uprave Društva za upravljanje 17. travnja 2019. godine, što je potvrđeno potpisom u nastavku.

Uprava Društva za upravljanje je također odgovorna za sastavljanje i sadržaj Izvješća posloводства, sukladno zahtjevima hrvatskog Zakona o računovodstvu. Izvješće posloводства prikazano je na stranicama 1 do 3 i odobreno od strane Uprave Društva za upravljanje 17. travnja 2019. godine te potpisano u skladu s tim.

Potpisali u ime Društva za upravljanje:

Vesna Tomljenović Čizak

Bojan Vuković

Predsjednik Uprave Društva za upravljanje

Član Uprave Društva za upravljanje

 **Raiffeisen
INVEST d.o.o.**
Zagreb

Izvršće neovisnog revizora vlasnicima udjela Raiffeisen Harmonic – otvorenog investicijskog fonda s javnom ponudom

Izvršće o reviziji financijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju financijskih izvještaja Raiffeisen Harmonic – otvorenog investicijskog fonda s javnom ponudom („Fond“), koji obuhvaćaju izvještaj o financijskom položaju i izvještaj o vrednovanju imovine i obveza UCITS Fonda na dan 31. prosinca 2018. godine te izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama u neto imovini UCITS Fonda, izvještaj o novčanim tokovima i izvještaj o posebnim pokazateljima UCITS fonda za tada završenu godinu, kao i bilješke koje sadrže značajne računovodstvene politike i ostala pojašnjenja (u nastavku „financijski izvještaji“).

Prema našem mišljenju, priloženi financijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, financijski položaj Fonda na dan 31. prosinca 2018. godine, njegovu financijsku uspješnost i njegove novčane tokove za godinu koja je tada završila, u skladu sa zakonskim zahtjevima za računovodstvo UCITS fonda u Republici Hrvatskoj.

Osnova za izražavanje mišljenja

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti, u skladu s tim standardima, detaljnije su opisane u našem izvješću neovisnog revizora u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja*. Neovisni smo od Fonda i njegovog društva za upravljanje („Društvo za upravljanje“) u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju financijskih izvještaja u Hrvatskoj i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima. Uvjereni smo da su nam pribavljeni revizijski dokazi dostatni i primjereni te da čine odgovarajuću osnovu za potrebe izražavanja našeg mišljenja.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su, po našoj profesionalnoj prosudbi, bila od najveće važnosti za našu reviziju financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Ta smo pitanja razmatrali u kontekstu naše revizije financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima te ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Izvješće neovisnog revizora vlasnicima udjela Raiffeisen Harmonic – otvorenog investicijskog fonda s javnom ponudom

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja (*nastavak*)

Ključna revizijska pitanja (*nastavak*)

Mjerenje financijske imovine po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (FVRDG financijska imovina)

Na dan 31. prosinca 2018. godine, knjigovodstvena vrijednost portfelja financijske imovine iskazane po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (FVRDG) iznosila je 106.769 tisuća kuna (31. prosinca 2017.: 98.853 tisuća kn).

Vidi bilješku 4 (računovodstvene politike za financijske instrumente) i bilješke 14 i 16 financijskih izvještaja.

Ključno revizijsko pitanje

Portfelj financijske imovine po FVRDG na 31. prosinca 2018. sastoji se od ulaganja u dužničke vrijednosnice, vlasničke vrijednosnice, investicijske fondove i derivativne financijske instrumente u ukupnom iznosu od 71.828 tisuća kuna koji kotiraju na aktivnom tržištu, kao i od ulaganja u dužničke vrijednosnice i derivative koje ne kotiraju na aktivnom tržištu u ukupnom iznosu od 34.941 tisuću kuna.

Obzirom na prirodu ulaganja, ulaganja koja se odnose na financijske instrumente koji kotiraju na aktivnom tržištu, sama procjena fer vrijednosti financijske imovine Fonda na 31. prosinca 2018. nije podložna značajnom riziku prosudbe (razina 1 u hijerarhiji fer vrijednosti). Suprotno od toga, tehnike procjene fer vrijednosti financijskih instrumenata koji ne kotiraju na aktivnom tržištu temelje se na izvještajima objavljenim od strane eksternih cjenovnih servisa (razina 2 hijerarhije fer vrijednosti).

Fokusirali smo se na ovo područje zbog veličine i važnosti vrednovanja ove financijske imovine te zbog značajnog broja transakcija vrednovanja koje se trebaju popratiti i vrednovati. Vjerodostojnost, cjelovitost i ispravnost podataka koji služili kao osnovica za određivanje fer vrijednosti su također bili ključno revizijsko pitanje.

Kako smo pristupili tom pitanju

Naše revizorske procedure vezane za ovo područje, između ostalog, uključivale su:

- preispitivanje razumnosti ključnih pretpostavki primijenjenih u modelima vrednovanja Fonda u odnosu na zahtjeve relevantnih standarda za financijsko izvještavanje, kao i na trenutnu tržišnu praksu usporednih subjekata;
- uz pomoć vlastitih IT stručnjaka, procjenu i testiranje dizajna, implementacije i operativne učinkovitosti internih kontrola Fonda nad integritetom IT sustava korištenog za vrednovanje financijske imovine, uključujući, između ostalog i kontrole nad pravima pristupa te upravljanjem promjenama;
- za obje kategorije ulaganja (kotirane i nekotirane na aktivnom tržištu) provjeru točnosti i cjelovitosti evidencije ulaganja Fonda neovisnim pribavljanjem odgovarajućih potvrda skrbnika, kao i kroz usporedbu cijena korištenih u vrednovanju na kraju godine s javno dostupnim cijenama te neovisnim preračunom diskontiranih novčanih tokova;
- tamo gdje su korišteni eksterni cjenovni servisi, provjera objavljenih stopa sličnih instrumenata;
- pregled poslovnih evidencija Fonda za sve neuobičajene transakcije s mogućim učinkom na vrednovanje financijske imovine priznate od strane Fonda;
- procjenu jesu li objave u financijskim izvještajima vezane uz fer vrijednost i izloženost financijskim rizicima primjerene i odražavaju li pravilno izloženost Fonda, u skladu s primjenjivim standardima financijskog izvještavanja.

Izvješće neovisnog revizora vlasnicima udjela Raiffeisen Harmonic – otvorenog investicijskog fonda s javnom ponudom

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja (*nastavak*)

Ostale informacije

Uprava Društva za upravljanje (dalje „Uprava“) odgovorna je za ostale informacije. Ostale informacije uključuju Izvješće posloводства koje je sastavni dio Godišnjeg izvješća, ali ne uključuju financijske izvještaje niti naše izvješće o reviziji financijskih izvještaja.

Naše mišljenje na financijske izvještaje ne odnosi se na ostale informacije te ne izražavamo uvjerenje bilo koje vrste na ostale informacije, osim ako to nije izričito navedeno u našem izvješću.

U vezi s našom revizijom financijskih izvještaja, odgovornost nam je pročitati ostale informacije te pri tome razmotriti jesu li ostale informacije značajno nekonzistentne s financijskim izvještajima ili saznanjima koja smo prikupili tijekom revizije, kao i čine li se, na neki drugi način, značajno pogrešno iskazane.

Vezano za Izvješće posloводства, također smo proveli procedure koje su zahtijevane hrvatskim Zakonom o računovodstvu („Zakon o računovodstvu“). Ove procedure uključuju razmatranje je li Izvješće posloводства pripremljeno u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu.

Na osnovi procedura čije je provođenje zahtijevano kao dio naše revizije financijskih izvještaja te gore navedenih procedura, prema našem mišljenju:

- Informacije sadržane u Izvješću posloводства za financijsku godinu za koji su pripremljeni financijski izvještaji, konzistentne su, u svim značajnim odrednicama, s financijskim izvještajima;
- Izvješće posloводства pripremljeno je, u svim značajnim odrednicama, u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu;

Nadalje, uzevši u obzir poznavanje i razumijevanje Fonda te okruženja u kojem ono posluje, a koje smo stekli tijekom naše revizije, dužnost nam je izvijestiti jesmo li identificirali značajno pogrešne iskaze u Izvješću posloводства. U vezi s tim, nemamo ništa za izvijestiti.

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prezentaciju financijskih izvještaja u skladu sa zakonskim zahtjevima za računovodstvo UCITS fonda u Republici Hrvatskoj te za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne, kako bi se omogućilo sastavljanje financijskih izvještaja, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju financijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Fonda da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem te objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim u onim slučajevima kada Uprava namjerava likvidirati Fond, prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za nadzor, odgovorni su za nadziranje procesa financijskog izvještavanja, uspostavljenog od strane Društva za upravljanje.

Izvješće neovisnog revizora vlasnicima udjela Raiffeisen Harmonic – otvorenog investicijskog fonda s javnom ponudom

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja (*nastavak*)

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja

Naši su ciljevi steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijski izvještaji, kao cjelina, bez značajno pogrešnog iskaza uslijed prijevare ili pogreške te izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima uvijek otkriti postojanje značajno pogrešnih iskaza. Pogrešni iskazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške, a smatraju se značajnim, ako se razumno može očekivati da bi, pojedinačno ili zbrojeni s drugim pogrešnim iskazima, utjecali na ekonomske odluke korisnika financijskih izvještaja, donesene na osnovi ovih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima, donosimo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajno pogrešnog iskaza financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške; oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao odgovor na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni kako bi osigurali osnovu za donošenje našeg mišljenja. Rizik neotkrivanja značajno pogrešnog iskaza nastalog uslijed prijevare, veći je od rizika neotkrivanja onog nastalog uslijed pogreške, budući da prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaoblilaženje internih kontrola Društva za upravljanje.
- stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva za upravljanje.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava od strane Uprave.
- donosimo zaključak o primjerenosti korištenja pretpostavke vremenske neograničenosti poslovanja od strane Uprave te, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Fonda da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ukoliko zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma izdavanja našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Fond ne bude u mogućnosti nastaviti s vremenski neograničenim poslovanjem.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvještaja, uključujući i objave te razmatramo odražavaju li financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kako bi se postigla fer prezentacija.

Izvješće neovisnog revizora vlasnicima udjela Raiffeisen Harmonic – otvorenog investicijskog fonda s javnom ponudom

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja (nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja (nastavak)

Komuniciramo s onima koji su zaduženi za nadzor Fonda i Društva za upravljanje u vezi s, između ostalog, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Među pitanjima o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za nadzor Fonda i Društva za upravljanje, određujemo ona koja su od najveće važnosti za reviziju financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Ta pitanja opisujemo u našem izvješću neovisnog revizora, osim ukoliko zakon ili propisi sprječavaju javno objavljivanje tih pitanja ili, kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da ta pitanja ne trebamo komunicirati u našem izvješću neovisnog revizora, s obzirom da se razumno može očekivati da bi negativne posljedice njihove objave nadmašile dobrobiti javnog interesa.

Izvješće o ostalim zakonskim i regulatornim obvezama

Imenovani smo revizorima od strane onih zaduženih za nadzor Fonda i Društva za upravljanje na 21. lipnja 2018. godine da obavimo reviziju financijskih izvještaja fonda Raiffeisen Harmonic – otvorenog investicijskog fonda s javnom ponudom za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. Ukupno neprekinuto razdoblje našeg angažmana iznosi 4 godine te se odnosi na razdoblje od 31. prosinca 2015. do 31. prosinca 2018. godine.

Potvrđujemo sljedeće

- naše revizorsko mišljenje konzistentno je s dodatnim izvještajem prezentiranim Odboru za reviziju Društva za upravljanje na dan 11. travnja 2019. godine;
- tijekom razdoblja na koje se odnosi naša revizija zakonskih financijskih izvještaja nismo pružali neregulirane usluge Društvu za upravljanje pa samim tim niti nedozvoljene neregulirane usluge na koje se odnosi članak 44. Zakona o reviziji. Također, zadržali smo neovisnost od subjekta revizije tijekom provedbe revizije.

KPMG Croatia d.o.o. za reviziju
Hrvatski ovlašteni revizori
Eurotower
Ivana Lučića 2a
10000 Zagreb
Hrvatska

17. travnja 2019.

Katarina Kecko
Direktor, Hrvatski ovlašteni revizor

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

za 2018. godinu

u kn

Konta skupine	Pozicija	AOP	Bilješka	Isto razdoblje prethodne godine	Tekuće razdoblje
	Neto realizirani dobiti (gubici) od financijskih instrumenata (AOP 38 – AOP39)	37	6	14.652.543	-5.833.101
73	Realizirani dobiti od financijskih instrumenata	38		27.549.517	9.068.997
63	Realizirani gubici od financijskih instrumenata	39		12.896.974	14.902.098
	Neto nerealizirani dobiti (gubici) od financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (AOP 41 - AOP 42)	40	6	-2.404.852	-1.893.768
72-62	Neto nerealizirani dobiti (gubici) od financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (svođenje na fer vrijednost)	41	6	538.814	-1.573.614
71x-60x	Neto tečajne razlike financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	42	6	-2.943.666	-320.154
	Ostali prihodi (Σ od AOP44 do AOP47)	43		14.773.391	10.070.824
70	Prihodi od kamata	44	7	3.477.945	3.812.294
71 (osim 71x)	Pozitivne tečajne razlike	45		11.295.439	6.258.523
74 + 75	Prihodi od dividendi i ostali prihodi	46		7	7
76	Dobit od ukidanja rezervacija za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	47		0	0
	Ostali financijski rashodi (Σ od AOP49 do AOP52)	48		12.673.825	7.803.135
67	Rashodi od kamata	49	8	10.032	23.278
60 (osim 60x)	Negativne tečajne razlike	50		12.663.793	7.779.857
64x	Gubici od umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	51		0	0
68	Ostali rashodi s osnova ulaganja u financijske instrumente	52		0	0
	Ostali rashodi (Σ od AOP54 do AOP58)	53		3.657.248	3.441.088
61	Rashodi s osnova odnosa s društvom za upravljanje	54	9	2.911.818	2.875.456
65	Naknada depozitaru	55	10	218.386	215.659
66	Transakcijski troškovi	56	11	463.614	283.434
64y	Umanjenje ostale imovine	57		0	0
69	Ostali dozvoljeni troškovi UCITS fonda	58	11	63.430	66.539
	Dobit ili gubitak (AOP 37+AOP40+ AOP43- AOP48 – AOP53)	59		10.690.009	-8.900.268
	Ostala sveobuhvatna dobit (AOP 61 + AOP 62 + AOP 65)	60		0	0
	Promjena fer vrijednosti vlasničkih instrumenata	61		0	0
	Promjena revalorizacijskih rezervi: dužnički vrijednosni papiri (AOP63 + AOP 64)	62		0	0
	- nerealizirani dobiti/gubici	63		0	0
	- preneseno u račun dobiti i gubitka (reklasifikacijske usklade)	64		0	0
	Promjena revalorizacijskih rezervi: računovodstvo zaštite (učinkoviti dio) (AOP66 + AOP 67)	65		0	0
	- dobiti/gubici	66		0	0
	- preneseno u račun dobiti i gubitka (reklasifikacijske usklade)	67		0	0
	Ukupna sveobuhvatna dobit (AOP59+AOP60)	68		10.690.009	-8.900.268

Računovodstvene politike i ostale bilješke čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

Izvještaj o financijskom položaju

na dan 31. prosinca 2018. godine

u kn

Konta skupine	Pozicija	AOP	Bilješka	Zadnji dan Prethodne poslovne godine	Na izvještajni datum tekućeg razdoblja
	Imovina fonda				
10	Novčana sredstva	1	12	18.943.919	1.993.568
37+52+18*	Depoziti kod kreditnih institucija	2	13	27.801.544	22.252.981
55+18*	Repo ugovor i slični ugovori o kupnji i ponovnoj prodaji vrijednosnih papira	3		0	0
	Prenosivi vrijednosni papiri: (Σ AOP5+AOP10)	4	14	73.653.987	77.621.664
30+40+18*	- koji se vrednuju po fer vrijednosti (Σ od AOP6 do AOP9)	5		73.653.987	77.621.664
	a) kojima se trguje na uređenom tržištu	6		73.653.987	77.621.664
	b) kojima se trguje na drugom uređenom tržištu	7		0	0
	c) nedavno izdani kojima je prospektom predviđeno uvrštenje	8		0	0
	d) neuvršteni	9		0	0
50+18*	- koji se vrednuju po amortiziranom trošku	10		0	0
35+51	Instrumenti tržišta novca	11	14	9.696.976	18.188.123
36	Udjeli otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom	12	14	15.391.931	10.743.258
34	Izvedenice	13	14, 16	110.034	216.095
39+55	Ostala financijska imovina	14		0	0
raz 1 (osim kt 10)	Ostala imovina	15	15	5.722.505	4.715.834
	Ukupna imovina (AOP1+AOP2+AOP3+AOP4+AOP11+AOP12+AOP13+AOP14+AOP15)	16		151.320.896	135.731.523
990-994	Izvanbilančna evidencija aktiva	17		159.156.480	85.328.242
20	Obveze s osnove ulaganja u financijske instrumente	18		0	0
21+28*	Financijske obveze koje se vrednuju po fer vrijednosti	19	16	185.492	18.134
22+28*	Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku	20		0	0
23	Obveze prema društvu za upravljanje	21		258.629	236.166
24	Obveze prema depozitaru	22		22.202	19.521
26	Obveze prema imateljima udjela	23		41.330	190.546
25+27+28*	Ostale obveze UCITS fonda	24	17	27.413	26.001
	Ukupno obveze (Σ od AOP18 do AOP24)	25		535.066	490.368
	Neto imovina fonda ** (AOP16-AOP25)	26		150.785.830	135.241.155
	Broj izdanih udjela **	27		181.346.8606	172.749.8747
	Neto imovina po udjelu ** (AOP26/AOP27)	28		831,4775	782,8727
90	Izdani/otkupljeni udjeli UCITS fonda	29		138.895.907	132.251.500
94	Dobit/gubitak tekuće poslovne godine	30		10.690.009	-8.900.268
95	Zadržana dobit/gubitak iz prethodnih razdoblja	31		1.199.914	11.889.923
	Rezerve fer vrijednosti (AOP33 + AOP34)	32		0	0
96x + 96y	- fer vrijednosti financijske imovine	33		0	0
96z	- učinkoviti dio računovodstva zaštite	34		0	0
	Ukupno obveze prema izvorima imovine (Σ od AOP29 do AOP32)	35		150.785.830	135.241.155
995-999	Izvanbilančna evidencija pasiva	36		159.156.480	85.328.242

Računovodstvene politike i ostale bilješke čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

Izvještaj o promjenama u neto imovini UCITS fonda

za 2018. godinu

u kn

Pozicija	AOP	Isto razdoblje prethodne godine	Tekuće razdoblje
Dobit ili gubitak	128	10.690.009	-8.900.268
Ostala sveobuhvatna dobit	129	0	0
Povećanje/smanjenje neto imovine od poslovanja fonda (sveobuhvatna dobit) (AOP128+AOP129)	130	10.690.009	-8.900.268
Primici od izdanih udjela UCITS fonda	131	36.043.598	9.501.624
Izdaci od otkupa udjela UCITS fonda	132	-29.625.972	-16.146.031
Ukupno povećanje/smanjenje od transakcija s udjelima UCITS fonda (AOP131+ AOP132)	133	6.417.626	-6.644.407
Ukupno povećanje/smanjenje neto imovine UCITS fonda (AOP130+ AOP133)	134	17.107.635	-15.544.675

Računovodstvene politike i ostale bilješke čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

Izvjestaj o novčanim tokovima

za 2018. godinu

u kn

Pozicija	Oznaka pozicije	Bilješka	Isto razdoblje prethodne godine	Tekuće razdoblje
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti (Σ od AOP70 do AOP87)	69		6.066.325	-10.201.586
Primici od prodaje prenosivih vrijednosnih papira	70		623.383	48.551.852
Izdaci od kupnje prenosivih vrijednosnih papira	71		-39.096.727	-75.276.088
Primici od prodaje instrumenata tržišta novca	72		34.116.172	9.013.588
Izdaci od kupnje instrumenata tržišta novca	73		0	0
Primici od prodaje udjela UCITS fondova	74		132.886.717	84.150.234
Izdaci od kupnje udjela UCITS fondova	75		-129.994.025	-79.000.192
Primici od ulaganja u izvedenice	76		417.098.983	100.034.537
Izdaci od ulaganja u izvedenice	77		-398.103.302	-102.686.372
Primici od dividendi	78		0	0
Primici od kamata	79		3.892.316	3.837.227
Izdaci za kamate	80		-11.863	-23.207
Primici po depozitima, repo ugovorima i sličnim ugovorima o prodaji i ponovnoj kupnji	81		736.684.637	484.762.491
Izdaci po depozitima, repo ugovorima i sličnim ugovorima o kupnji i ponovnoj prodaji	82		-749.387.164	-479.457.288
Izdaci od naknada za upravljanje	83		-2.883.534	-2.898.355
Izdaci za naknade depozitaru	84		-216.265	-217.375
Izdaci za transakcijske troškove i ostale dozvoljene troškove UCITS fonda	85		-405.682	-282.830
Ostali primici iz poslovnih aktivnosti	86		455.005.445	98.750.809
Ostali izdaci iz poslovnih aktivnosti	87		-454.142.766	-99.460.617
Novčani tokovi iz financijskih aktivnosti (Σ od AOP89 do AOP93)	88		6.355.878	-6.425.781
Primici od izdavanja udjela	89		35.876.234	9.500.247
Izdaci od otkupa udjela	90		-29.520.356	-15.926.028
Isplate imateljima udjela iz ostvarene dobiti	91		0	0
Ostali primici iz financijskih aktivnosti	92		0	0
Ostali izdaci iz financijskih aktivnosti	93		0	0
Efekte promjene tečaja stranih valuta	94		-1.034.650	-322.984
Neto povećanje (smanjenje) novčanih sredstava (AOP69+ AOP88+AOP94)	95		11.387.553	-16.950.351
Novac na početku razdoblja	96	12	7.556.366	18.943.919
Novac na kraju razdoblja (AOP95+AOP96)	97	12	18.943.919	1.993.568

Računovodstvene politike i ostale bilješke čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

Izveštaj o posebnim pokazateljima UCITS fonda
za 2018. godinu

u kn

Pozicija	Tekuće razdoblje	Zadnji dan prethodne (n) poslovne godine	Zadnji dan prethodne (n-1) poslovne godine	Zadnji dan prethodne (n-2) poslovne godine	Zadnji dan prethodne (n-3) poslovne godine
Neto imovina UCITS fonda	135.241.155	150.785.831	133.678.195	136.161.494	139.353.817
Broj udjela UCITS fonda	172.749.8747	181.346.8606	173.169.9225	182.955.8899	178.632.0473
Cijena udjela UCITS fonda	782,8727	831,4775	771,9500	744,2300	780,1200
	Tekuće razdoblje	Prethodna godina (n)	Prethodna godina (n-1)	Prethodna godina (n-2)	Prethodna godina (n-3)
Prinos UCITS fonda	-4,63%	8,33%	4,80%	-4,26%	1,82%
Pokazatelj ukupnih troškova	2,30%	2,35%	2,32%	2,28%	2,28%
Isplaćena dobit po udjelu	-	-	-	-	-
Pravne osobe za posredovanje u trgovanju financijskim instrumentima putem kojih je UCITS fond obavio više od 10% svojih transakcija tijekom tekućeg razdoblja					
Pravne osobe za posredovanje u trgovanju financijskim instrumentima	Vrijednost transakcija obavljenih putem pravnih osoba za posredovanje iskazana kao postotak od ukupne vrijednosti svih transakcija fonda u tekućem razdoblju		Provizija plaćena pravnoj osobi za posredovanje iskazana kao postotak ukupne vrijednosti transakcija obavljenih posredstvom te pravne osobe		
RAIFFEISENBANK AUSTRIA d.d.	27,80%		0,07%		
CANTOR FITZGERALD EUROPE	40,87%		0,04%		

Računovodstvene politike i ostale bilješke čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

Izvještaj o vrednovanju imovine i obveza UCITS fonda

na dan 31. prosinca 2018. godine

u kn

Metoda vrednovanja	Pozicije	Zadnji dan prethodne poslovne godine	%NAV	Na izvještajni datum tekućeg razdoblja	%NAV
Fer vrijednost	Financijska imovina	98.852.929	65,56%	106.769.140	78,95%
	od toga tehnikama procjene	27.524.169	18,25%	34.941.490	25,84%
	Financijske obveze	-185.492	-0,12%	-18.134	-0,01%
	od toga tehnikama procjene	0	0,00%	0	0,00%
Amortizirani trošak	Financijska imovina	52.467.968	34,79%	28.962.383	21,41%
	Financijske obveze	-349.574	-0,23%	-472.234	-0,35%
Ostale metode	Ostala imovina	0	0,00%	0	0,00%
	Ostale obveze	0	0,00%	0	0,00%

Računovodstvene politike i ostale bilješke čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

Bilješke uz financijske izvještaje

1 Fond koji je predmet izvještavanja

Raiffeisen Harmonic je otvoreni investicijski fond s javnom ponudom ili UCITS¹ fond (u nastavku „Fond“) osnovan 15. studenog 2013. godine, a s radom je započeo 31. prosinca 2013. godine. Fond je osnovan spajanjem i prijenosom cjelokupne imovine fondova koji se pripajaju - Raiffeisen Balanced, otvoreni investicijski fond s javnom ponudom i Raiffeisen Prestige, otvoreni investicijski fond s javnom ponudom. Svim imateljima udjela u fondovima koji se pripajaju zamijenjeni su udjeli za udjele u Fondu. Fond je prethodno poslovao pod nazivom Raiffeisen Absolute.

Raiffeisen Invest d.o.o., za upravljanje UCITS fondovima, Petrinjska 59, 10000 Zagreb, (u nastavku „Društvo za upravljanje“) je Društvo za upravljanje Fondom. Ulagateljski cilj Fonda je ostvarivanje pozitivnog prinosa u dugom roku bez obzira na tržišna kretanja kroz ulaganje imovine Fonda u vrijednosne papire i druge financijske instrumente na razvijenim tržištima kao i na tržištima u razvoju.

Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb, Magazinska cesta 69, 10000 Zagreb, (u nastavku „Depozitar“) je depozitar Fonda.

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (u nastavku „Agencija“) je regulatorno tijelo Fonda.

Uprava Društva za upravljanje

Vesna Tomljenović Čičak – predsjednik Uprave Društva za upravljanje

Bojan Vuković – član Uprave Društva za upravljanje

Nadzorni Odbor

Ivan Žižić – predsjednik Nadzornog odbora

Michal Kustra – zamjenik predsjednika Nadzornog odbora

Darja Geber – član Nadzornog odbora

2 Osnova za pripremu

a) Izjava o usklađenosti

Financijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa Zakonom o otvorenim investicijskim fondovima s javnom ponudom (NN, br. 44/16) i Pravilnikom o strukturi i sadržaju godišnjih i polugodišnjih izvještaja i drugih izvještaja UCITS fonda („Pravilnik“)(NN, br. 105/17) izdanom od strane Agencije.

Računovodstvena regulativa Agencije temelji se jednim dijelom na Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja usvojenim od strane Europske unije (u nastavku „MSFI usvojeni od EU“). Računovodstvene politike podudaraju se s računovodstvenim načelima Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja usvojenih od strane EU, osim u dijelu izračuna očekivanih kreditnih gubitaka za financijsku imovinu po amortiziranom trošku te u dijelu prezentacije financijskih izvještaja koji su pripremljeni sukladno pravilniku Agencije.

Tamo gdje se računovodstvene politike podudaraju s MSFI usvojenim od strane EU, u opisu računovodstvenih politika fonda poziva se na pojedine standarde koji su bili u primjeni na dan 31. prosinca 2018. godine.

Agencija je Pravilnikom o utvrđivanju neto vrijednosti imovine UCITS fondova i cijene udjela udjela u UCITS fondu (NN br. 128/17,114/18) („Pravilnik“) propisala kako je Fond dužan propisati u računovodstvenim politikama načela i osnove za priznavanje, mjerenje te prestanak priznavanja imovine i obveza UCITS fonda. Agencija se u Pravilniku poziva na odredbe vezane uz priznavanje i mjerenje financijskih instrumenata sukladno MSFI-ju 9 koji se primjenjuje od 1. siječnja 2018. godine, osim ranije spomenutih odstupanja vezanih uz izračun očekivanih kreditnih gubitaka. Promjene u računovodstvenim politikama objašnjene su u bilješci 3.

Ovi financijski izvještaji odobreni su od strane Uprave Društva za upravljanje dana 17. travnja 2019. godine.

¹ Undertakings For The Collective Investment Of Transferable Securities ili jedinice u subjektima za zajednička ulaganja su otvoreni investicijski fondovi s javnom ponudom osnovani u skladu s odredbama europske UCITS Direktive čiji je osnovni cilj standardiziranje otvorenih fondova s javnom ponudom na području EU.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

2 Osnova za pripremu (nastavak)

b) Osnova za mjerenje

Ovi financijski izvještaji pripremljeni su na osnovi fer vrijednosti za financijsku imovinu i obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i derivativne financijske instrumente. Ostala financijska imovina i obveze iskazani su po amortiziranom ili povijesnom trošku.

c) Korištenje prosudbi i procjena

Priprema financijskih izvještaja u skladu s regulativom primjenjivom za otvorene investicijske fondove u Republici Hrvatskoj zahtijeva od rukovodstva Društva za upravljanje donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu politika i iskazane iznose imovine, obveza, prihoda i rashoda.

Procjene i povezane pretpostavke temelje se na povijesnom iskustvu i različitim drugim čimbenicima za koje se smatra da su razumni u danim uvjetima i uz raspoložive informacije na datum izvještavanja, a čiji rezultat čini osnovu za prosuđivanje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza koja nije lako utvrdiva iz drugih izvora. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od ovih procjena.

Procjene i uz njih vezane pretpostavke kontinuirano se pregledavaju. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je procjena izmijenjena i budućim razdobljima, ako izmjena utječe i na njih.

Informacije o prosudbama rukovodstva Društva za upravljanje koji imaju značajan utjecaj na financijske izvještaje kao i informacije o procjenama sa znatnim rizikom mogućeg značajnog usklađenja u idućoj godini objavljene su u Bilješci 5.

d) Izvještajna valuta

Financijski izvještaji pripremljeni su u kunama („kn). Službeni tečaj na dan 31. prosinca 2018. godine bio je 7,417575 kuna za 1 euro (31. prosinca 2017.: 7,513648) i 6,469192 kuna za 1 američki dolar (31. prosinca 2017.: 6,269733).

3 Promjene u značajnim računovodstvenim politikama

Društvo za upravljanje počinje primjenjivati propise Agencije vezane za MSFI 9 od 1. siječnja 2018. godine.

Sukladno Pravilniku Agencije, kod prve primjene zahtjeva MSFI 9 standarda vezanih uz klasifikaciju financijskih instrumenata, a koji su ugrađeni u zakonske zahtjeve za računovodstvo UCITS fondova u Republici Hrvatskoj, Društvo za upravljanje koristi dozvoljeno izuzeće te usporedne informacije u ovim financijskim izvještajima nisu prepravljene. Osim navedenog, Društvo za upravljanje je dosljedno primjenjivalo računovodstvene politike. Nekoliko drugih novih standarada je također primjenjivo od 1. siječnja 2018. no ti standardi nisu imali značajan utjecaja na ove financijske izvještaje Fonda.

i. Klasifikacija i mjerenje financijske imovine i financijskih obveza

MSFI 9 sadrži tri glavne kategorije klasifikacije financijske imovine: mjerena po amortiziranom trošku, po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOSD) i fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (FVRDIG). Klasifikacija se općenito temelji na poslovnom modelu po kojem se vodi financijska imovina te njegovim ugovorenim novčanim tokovima. Novi standard eliminira postojeće kategorije instrumenata definirane putem MRS 39; ulaganja koja se drže do dospelja, zajmove i potraživanja te ulaganja raspoloživa za prodaju.

MSFI 9 u velikoj mjeri zadržava postojeće zahtjeve MRS 39 za klasifikaciju financijskih obveza. Međutim, iako se prema MRS 39 sve promjene fer vrijednosti obveza koje se drže po fer vrijednosti priznaju u računu dobiti i gubitka, u skladu s MSFI 9 promjene fer vrijednosti obično se prikazuju kako slijedi:

- iznos promjene fer vrijednosti koja se može pripisati promjenama kreditnog rizika obveze prikazuje se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti; i
- preostali iznos promjene fer vrijednosti iskazuje se u računu dobiti i gubitka.

Bilješke uz financijske izvještaje

3 Promjene u značajnim računovodstvenim politikama (nastavak)**3.1. MSFI 9 Financijski instrumenti***i. Klasifikacija i mjerenje financijske imovine i financijskih obveza (nastavak)*

MSFI 9 nije imao značajan utjecaj na računovodstvene politike Fonda vezane uz financijske obveze.

Sljedeća tablica predstavlja promjene u klasifikaciji financijskih instrumenata od 1. siječnja 2018. godine temeljem poslovnih modela koje je Društvo za upravljanje definiralo sukladno Pravilniku:

	Originalna klasifikacija	Nova klasifikacija	31.12.2017. kn	1.1.2018. kn
Financijska imovina				
Novčana sredstva	Zajmovi i potraživanja	Financijska imovina po amortiziranom trošku	18.943.919	18.943.919
Depoziti	Zajmovi i potraživanja	Financijska imovina po amortiziranom trošku	27.801.544	27.801.544
Dužničke vrijednosnice	Fer vrijednost kroz RDIG	FVRDIG	83.350.963	83.350.963
Udjeli UCITS fondova	Fer vrijednost kroz RDIG	FVRDIG	15.391.931	15.391.931
Izvedenice	Fer vrijednost kroz RDIG	FVRDIG	110.034	110.034
Ostala potraživanja	Zajmovi i potraživanja	Financijska imovina po amortiziranom trošku	5.722.505	5.722.505
Ukupno financijska imovina			151.320.896	151.320.896
Financijske obveze				
Financijske obveze koje se vrednuju po fer vrijednosti	Fer vrijednost kroz RDIG	FVRDIG	185.492	185.492
Ostale financijske obveze	Amortizirani trošak	Financijske obveze po amortiziranom trošku	349.574	349.574
Ukupno financijske obveze			535.066	535.066

ii. Umanjenje vrijednosti financijske imovine

Pravilnikom o utvrđivanju neto vrijednosti imovine UCITS fonda i cijene udjela u UCITS fondu (NN 128/17,114/18) uvedena je mogućnost odstupanja od MSFI-ja usvojenim od strane EU u računovodstvenim politikama fondova u Republici Hrvatskoj budući da dozvoljava određena izuzeća od pravila mjerenja koja su propisana MSFI-jom 9, a odnose se na financijsku imovinu koja se mjeri po amortiziranom trošku, pri čemu društva za upravljanje UCITS fondovima mogu odabrati da UCITS fondovi pod njihovim upravljanjem priznaju kreditne gubitke samo na financijsku imovinu za koju postoji objektivan dokaz o umanjenju vrijednosti.

Navedeno izuzeće znači kako UCITS fondovi priznaju umanjenje vrijednosti samo za nastale kreditne gubitke. Društvo za upravljanje odlučilo je primijeniti ovo izuzeće od MSFI-a 9 za sve fondove kojim upravlja.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

4 Značajne računovodstvene politike

Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se kroz dobit ili gubitak kako nastaju, primjenom efektivne kamatne stope relevantnog instrumenta izračunate na datum stjecanja, kojom se budući procijenjeni novčani tokovi svode na neto sadašnju vrijednost tijekom razdoblja trajanja pripadajućeg ugovora ili primjenom odgovarajuće promjenjive kamatne stope, osim za prihode od kamata od dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka koji se priznaju po kuponskoj kamatnoj stopi. Prihodi od kamata uključuju amortizaciju bilo kojeg diskonta ili premije, i ukoliko je primjenjivo, transakcijske troškove ili ostale razlike između početne knjigovodstvene vrijednosti kamatonosnog instrumenta i njegove vrijednosti po dospelju, izračunatih primjenom efektivne kamatne stope. Rashodi od kamata se odnose na kamatu proizašlu iz ugovora o reotkupu.

Kuponski prihod od kamata od dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka prikazan je u stavci *Prihodi od kamata* u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Prihod od dividendi

Prihod od dividendi od stranih vlasničkih vrijednosnih papira i stranih investicijskih fondova priznaje se kroz dobit ili gubitak na datum objavljivanja prava na dividendu umanjeno za nepovratni porez po odbitku. Prihod od dividendi od domaćih vlasničkih vrijednosnih papira priznaje se kroz dobit ili gubitak na datum objavljivanja prava na dividendu umanjeno za porez po odbitku, kao prihod kada je pravo na dividendu nastalo.

Neto dobiti / (gubici) po financijskoj imovini po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Neto dobiti i gubici od financijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka uključuju dobitke umanjene za gubitke od aktivnosti trgovanja nastale iz razlike fer vrijednosti i prodaje financijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, uključujući tečajne razlike, ali isključujući kamate i prihod od dividendi. Dobiti i gubici realiziraju se kod prodaje financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i izračunavaju se primjenom metode ponderiranog prosječnog troška.

Neto dobiti / (gubici) od trgovanja stranim valutama

Neto dobiti i gubici od trgovanja stranim valutama uključuju efekte od spot kupoprodaje stranih valuta.

Neto dobiti / (gubici) od tečajnih razlika pri preračunavanju monetarne imovine i obveza

Transakcije u stranim valutama preračunate su po službenom tečaju Hrvatske narodne banke na dan poslovne promjene. Monetarna imovina i obveze izražene u stranim valutama preračunati su u kune po službenom srednjem tečaju Hrvatske narodne banke koji se primjenjuje na datum izvještavanja Fonda. Razlike tečajeva stranih valuta koje proizlaze iz preračunavanja stranih valuta i svi realizirani dobiti i gubici kod prodaje ili namire monetarne imovine ili obveza priznaju se kroz dobit ili gubitak Fonda. Razlike tečajeva stranih valuta koje proizlaze iz preračunavanja stranih valuta financijskih instrumenata koji se vode po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak prikazani su u stavci *Neto tečajne razlike financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka*.

Sve ostale razlike tečajeva stranih valuta koje proizlaze iz preračunavanja stranih valuta po monetarnoj imovini i obvezama, uključujući novac i novčane ekvivalente prikazani su u stavci *Pozitivne tečajne razlike i Negativne tečajne razlike* unutar Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Fonda.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

4 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Ostali rashodi

Troškovi Fonda za razdoblje uključuju naknadu za upravljanje, naknadu depozitaru i ostale troškove. U ostale troškove Fonda su uključeni transakcijski troškovi, trošak brokera, trošak revizije i naknada Agenciji koji se priznaju kroz dobit ili gubitak.

Financijski instrumenti

Klasifikacija – politike primjenjive od 1. siječnja 2018. godine

Fond raspoređuje svoje financijske instrumente u sljedeće kategorije: imovinu i obveze koje se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (FVRDIG), imovinu koja se mjeri po amortiziranom trošku (AC) i ostale financijske obveze. Uprava odlučuje o klasifikaciji financijskih instrumenata odmah pri početnom priznavanju.

Financijska imovina ne reklasificira se nakon početnog priznavanja, osim ako se ne mijenja poslovni model za upravljanje financijskom imovinom. U tom slučaju financijska imovina reklasificira se od prvog dana prvog izvještajnog razdoblja nakon promjene poslovnog modela.

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Sva financijska imovina koja nije klasificirana kao financijska imovina vrednovana po amortiziranom, kako je niže opisano, mjeri se po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, uključujući svu derivativnu financijsku imovinu. Kategorija financijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka ima dvije podkategorije: financijska imovina namijenjena trgovanju i ona koja je na početku određena da se vodi po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Društvo za upravljanje određuje financijsku imovinu i obveze Fonda po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak kada se:

- imovinom i obvezama upravlja, vrednuje ili interno prikazuje na osnovi fer vrijednosti,
- priznavanjem eliminira ili značajno umanjuje računovodstvena neusklađenost koja bi u protivnom nastala, ili
- imovina i obveze sadrže ugrađeni derivativ koji značajno mijenja novčane tokove koji bi inače proizlazili iz ugovora.

Ova kategorija uključuje dužničke vrijednosnice, vlasničke vrijednosnice, ulaganja u investicijske fondove i derivativne financijske instrumente.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

4 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti (nastavak)

Financijska imovina po amortiziranom trošku

Financijska imovina mjeri se po amortiziranom trošku ako su ispunjena oba uvjeta navedena u nastavku:

- Financijska imovina drži se u okviru poslovnog modela čija je svrha držanje financijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova;
- Na temelju ugovornih uvjeta financijske imovine na određene datume nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Ova kategorija uključuje novčana sredstva, depozite kod banaka, potraživanja za prodane vrijednosnice u postupku namire, račune za marginu (initial margin) i ostala potraživanja.

Financijske obveze

Obveze za izvedene financijske instrumente se klasificiraju u poslovni model Ostalo i mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Financijske obveze koje se ne vode po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak uključuju financijske obveze proizašle iz imovine vlasnika udjela Fonda, obveze za kupljene vrijednosne papire u postupku namire te ostale obveze.

Klasifikacija primjenjiva prije 1. siječnja 2018.

Društvo za upravljanje klasificira financijsku imovinu i financijske obveze u sljedeće kategorije: po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, zajmovi i potraživanja te ostale financijske obveze. Društvo za upravljanje odlučuje o klasifikaciji odmah pri inicijalnom priznavanju.

Financijska imovina i financijske obveze po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak

Ova kategorija uključuje: financijske instrumente namijenjene trgovanju (uključujući derivativne financijske instrumente) i instrumente koje je rukovodstvo početno odredilo kao instrumente po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak. Društvo za upravljanje priznaje financijsku imovinu i obveze po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak kada se:

- imovinom i obvezama upravlja, vrednuje ili interno izvještava na osnovi fer vrijednosti,
- priznavanjem eliminira ili značajno umanjuje računovodstvena neusklađenost koja bi u protivnom nastala, ili
- imovina i obveze sadrže ugrađeni derivativ koji značajno mijenja novčane tokove koji bi inače proizlazili iz ugovora.

Ova imovina sadrži vlasničke vrijednosnice, dužničke vrijednosnice, ulaganja u investicijske fondove i derivativne instrumente.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

4 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti (nastavak)

Zajmovi i potraživanja

Zajmovi i potraživanja su nederivativna financijska imovina s određenim ili odredivim plaćanjima koja ne kotira na aktivnom tržištu. Ova kategorija uključuje plasmane kod banaka s originalnim rokom dospijeca dužim od tri mjeseca, račune margine (initial margin) i ostala potraživanja.

Ostale financijske obveze

Financijske obveze koje se ne vode po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak uključuju obveze proizašle iz imovine vlasnika udjela Fonda i ostale obveze.

Priznavanje

Fond početno priznaje financijsku imovinu i obveze po amortiziranom trošku na datum njihova kreiranja. Ostalu financijsku imovinu i financijske obveze (uključujući imovinu i obveze klasificirane u portfelju po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka) priznaje na datum ugovora na koji Fond postaje jedna od ugovornih strana instrumenta. Od toga se datuma obračunavaju svi dobici i gubici proizašli iz promjena fer vrijednosti financijske imovine ili financijske obveze, odnosno amortizacija bilo kojeg diskonta ili premije.

Određivanje poslovnog modela – politike primjenjive od 1. siječnja 2018. godine

Društvo za upravljanje na razini ulaganja procjenjuje cilj poslovnog modela Fonda. Pri razmatranju, Uprava Društva za upravljanje uključuje sljedeće informacije:

- definirane politike i ciljeve individualnog ulaganja i učinak tih politika u praksi. Navedeno uključuje ocjenu je li strategija managementa ostvarivanje ugovorenih prihoda od kamata, održavanje određene razine kamatnih stopa, usklađivanje trajanja financijske imovine s trajanjem bilo koje povezane obveze ili očekivanih novčanih odljeva ili ostvarivanja novčanih priljeva prodajom imovine;
- rizike koji utječu na rezultate poslovnog modela (uključujući utjecaj na financijsku imovinu koja se nalazi u tom poslovnom modelu) i kako se navedenim rizicima upravlja;
- učestalost, količinu i vrijeme prodaje financijske imovine u prethodnim razdobljima, razlozima prodaja i budućim očekivanim prodajnim aktivnosti.

Poslovnim modelom se određuje kako se upravlja grupama financijske imovine u svrhu postizanja poslovnog cilja.

Društvo za upravljanje klasificira financijsku imovinu i financijske obveze Fonda u sljedeće poslovne modele:

- Poslovni model u kojem se imovina drži do naplate. Navedena financijska imovina drži se radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova.
- Drugi poslovni model. Navedena financijska imovina i njen rezultat se procjenjuje na temelju trenutne fer vrijednosti.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

4 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti (nastavak)

Određivanje jesu li ugovoreni novčani tokovi isključivo otplate glavnice i kamate (SPPI) - politike primjenjive od 1. siječnja 2018. godine.

U svrhu ove procjene, „glavnica“ se definira kao fer vrijednost financijske imovine pri početnom priznavanju. „Kamata“ se definira kao naknada za vremensku vrijednost novca, kreditni rizik povezan s vremenskim periodom u kojem se otplaćuje preostali dio glavnice te ostale rizike i troškove kreditiranja (npr. rizik likvidnosti i administrativni troškovi), kao i za profitnu maržu.

Pri procjeni jesu li ugovorni novčani tokovi isključivo plaćanja glavnice i kamata (SPPI), Društvo razmatra ugovorne uvjete instrumenta. To uključuje procjenu sadrži li financijska imovina ugovorni uvjet koji bi mogao promijeniti vremensko razdoblje ili iznos ugovorenih novčanih tokova na način da prethodni uvjet ne bi bio zadovoljen. Prilikom izrade ove procjene, Društvo razmatra:

- nepredviđene događaje koji bi mogli izmijeniti iznos ili period planiranih primitaka novčanih tokova;
- uvjete koji mogu utjecati na promjenu ugovorene kuponske stope, uključujući klauzule varijabilne stope;
- opcije prijevremene otplate i produljenja; i
- odredbe koje ograničavaju prava Društva na potraživanja novčanih tokova određene imovine (npr. klauzula bez prava regresa).

Mjerenje

Financijska imovina se početno mjeri po fer vrijednosti uvećano, ako se radi o financijskoj imovini ili financijskoj obvezi koja se ne vodi po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, za transakcijske troškove koji su direktno povezani sa stjecanjem ili izdavanjem financijske imovine ili financijske obveze. Transakcijski troškovi financijske imovine i financijskih obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka odmah se rashoduju, dok se kod drugih financijskih instrumenata amortiziraju. Nakon početnog priznavanja svi instrumenti klasificirani po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka mjere se po fer vrijednosti, a razlike u njihovoj fer vrijednosti priznaju se kroz dobit ili gubitak.

Financijska imovina po amortiziranom trošku mjeri se primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti na temelju objektivnih dokaza. Premije i diskonti, uključujući početne transakcijske troškove, uključeni su u knjigovodstvenu vrijednost instrumenta i amortiziraju se temeljem efektivne kamatne stope instrumenta.

Ostale financijske obveze, osim onih koje se vode po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i po fer vrijednosti kroz sveobuhvatnu dobit, mjere se po amortiziranom trošku, primjenom efektivne kamatne stope. Financijske obveze proizašle iz otkupljenih udjela koje izdaje Fond, vode se po iznosu otkupa koji predstavlja pravo ulagača na preostali udio u imovini Fonda.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

4 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti (nastavak)

Principi mjerenja fer vrijednosti

Fer vrijednost financijskih instrumenata temelji se na cijenama vrednovanja na datum izvještavanja, bez umanjivanja za procijenjene buduće troškove prodaje. Agencija je propisala detaljnu uputu za mjerenje fer vrijednosti pojedine vrste financijske imovine, a koja za cilj ima pružanje najprikladnije mjere fer vrijednosti vodeći računa i o tome da li se vrijednosnicom trgovalo u određenom periodu. Uputa između ostalog propisuje korištenje zadnje cijene trgovanja za vrijednosnice kojima se aktivno trguje na stranim tržištima, dok za dužničke vrijednosnice kojima se trguje na domaćem tržištu i manje likvidnim tržištima propisuje korištenje prosječne cijene na dan vrednovanja (zadnji dan trgovanja). Udjeli UCITS fondova, udjeli otvorenog alternativnog investicijskog fonda te udjeli drugih fondova vrednuju se po cijeni udjela pripadnog fonda važećoj za dan vrednovanja, a objavljenoj od strane društva za upravljanje. U slučaju da za dan vrednovanja nije bilo objave ili cijena udjela fonda nije bila dostupna, fer vrijednost udjela fonda je cijena udjela tog fonda od zadnjeg dana vrednovanja za koji je objavljena cijena od strane društva za upravljanje. Ulaganje u investicijske fondove kojima se trguje na aktivnom tržištu (ETF) vrednuje se po zadnjoj cijeni trgovanja.

Ako kotirana cijena financijskog instrumenta nije dostupna na priznatoj burzi ili od brokera/dealera za instrumente kojima se ne trguje na određenom tržištu, fer vrijednost instrumenta procjenjuje se primjenom tehnika procjene, uključujući upotrebu usporednih transakcija koje su obavljene prema tržišnim uvjetima, usporedbom fer vrijednosti drugog instrumenta koji je suštinski isti, tehnike diskontiranih novčanih tokova, ili bilo kojom drugom tehnikom procjene koja omogućava pouzdanu procjenu cijena dobivenih u stvarnim tržišnim transakcijama.

Fer vrijednost kratkoročnih dužničkih vrijednosnih papira koje izdaje država članica EU ili treća država temelji se na metodi amortiziranog troška primjenom metode efektivne kamatne stope po prinosu do dospijeca relevantnom do trenutka nove transakcije takve vrijednosnice od strane Fonda.

Fer vrijednost derivativnih financijskih instrumenata kojima se trguje na uređenom tržištu temelji se na javno dostupnoj dnevnoj cijeni obračuna (settlement price). Fer vrijednost derivativnih financijskih instrumenata kojima se ne trguje na uređenom tržištu procjenjuje se temeljem iznosa primitaka ili izdataka koje bi Fond imao u slučaju da prekine ugovor na datum izvještavanja, uzimajući u obzir trenutne tržišne uvjete i kreditnu sposobnost druge ugovorne strane.

Kod primjene tehnika diskontiranog novčanog toka, procijenjeni budući novčani tokovi temelje se na najboljoj procjeni rukovodstva Društva za upravljanje, a primijenjena diskontna stopa je tržišna stopa na datum izvještavanja koja je primjenjiva na instrumente sa sličnim uvjetima. Kod primjene ostalih modela određivanja cijene, ulazni podaci temelje se na tržišnim podacima na datum izvještavanja.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

4 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti (nastavak)

Dobici i gubici kod naknadnog mjerenja

Dobici i gubici proizašli iz promjene fer vrijednosti financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka priznaju se kroz dobit ili gubitak.

Umanjenje vrijednosti financijske imovine – politika primjenjiva od 1. siječnja 2018. godine

Kao što je navedeno u odjeljku *Promjene u značajnim računovodstvenim politikama - Umanjenje vrijednosti financijske imovine* Društvo za upravljanje koristi izuzeće od mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka na financijsku imovinu Fonda koja se mjeri po amortiziranom trošku, sukladno Pravilniku o utvrđivanju neto vrijednosti imovine UCITS fonda i cijene udjela u UCITS fondu (NN 128/17,114/18) te ne priznaje očekivane kreditne gubitke osim ukoliko ne postoje objektivni razlozi za umanjeње vrijednosti.

Na datum izvještavanja pregledavaju se financijski instrumenti koji se vode po trošku ili amortiziranom kako bi se ustanovilo postojanje objektivnih razloga za umanjeње vrijednosti. Ukoliko postoje takve indikacije, gubitak od umanjeња vrijednosti priznaje se u dobiti ili gubitku kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova diskontiranih originalnom efektivnom kamatnom stopom, za financijsku imovinu koja se vodi po trošku ili amortiziranom trošku.

Sva financijska imovina koja se vodi po amortiziranom trošku individualno se procjenjuje na umanjeње vrijednosti. Kratkoročna stanja se ne diskontiraju.

Ako se u narednom razdoblju iznos gubitka od umanjeња vrijednosti koji je priznat za određenu financijsku imovinu koja se vodi po amortiziranom trošku smanji i smanjenje se može objektivno povezati s događajem nastalim nakon smanjenja, smanjenje se poništava kroz dobit ili gubitak.

Umanjenje vrijednosti financijske imovine do 1. siječnja 2018. godine

Na datum izvještavanja pregledava se financijska imovina koja se vodi po trošku ili amortiziranom trošku kako bi se ustanovilo postojanje objektivnih razloga za umanjeње vrijednosti. Ukoliko postoje takve indikacije, gubitak od umanjeња vrijednosti priznaje se kroz dobit ili gubitak kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova diskontiranih originalnom efektivnom kamatnom stopom financijske imovine. Kratkotrajna financijska imovina se ne diskontira.

Ako se u narednom razdoblju iznos gubitka od umanjeња vrijednosti koji je priznat za određenu financijsku imovinu koja se vodi po amortiziranom trošku smanji i smanjenje se može objektivno povezati s događajem nastalim nakon smanjenja, smanjenje se poništava kroz dobit ili gubitak do visine prethodno priznatog umanjeња.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

4 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti (nastavak)

Prestanak priznavanja

Fond prestaje priznavati financijsku imovinu kada ugovorna prava na novčane tokove od te financijske imovine isteknu ili u slučaju prijenosa financijske imovine, kada taj prijenos udovoljava uvjetima prestanka priznavanja u skladu s MSFI 9.: *Financijski instrumenti*.

Fond primjenjuje metodu ponderiranog prosječnog troška za određivanje realiziranih dobitaka i gubitaka kod prestanka priznavanja. Financijska obveza prestaje se priznavati kada je ugovorna obveza podmirena, otkazana ili kada istekne.

Netiranje financijskih instrumenata

Financijska imovina i obveze se netiraju te u izvještaju o financijskom položaju iskazuju u neto iznosu, samo u slučaju kada postoji zakonski provedivo pravo na prijeboj priznatih iznosa i postoji namjera namire na neto principu ili se realizacija imovine i podmirenje obveza odvija istovremeno.

Prihodi i rashodi se iskazuju u neto iznosu samo za dobitke i gubitke od financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka te dobitke i gubitke od tečajnih razlika.

Specifični instrumenti

Novčana sredstva

Novčana sredstva obuhvaćaju žiro račune kod banaka.

Ugovor o reotkupu i ugovori o ponovnoj prodaji

Fond ulazi u poslove kupnje i prodaje vrijednosnica u sklopu ugovora o ponovnoj prodaji ili reotkupu suštinski jednakih vrijednosnica na određeni datum u budućnosti po fiksnoj cijeni. Ulaganja koja su kupljena s obvezom ponovne prodaje u budućnosti ne priznaju se u izvještaju o financijskom položaju. Izdaci temeljem tih ugovora priznaju se kao financijska imovina po amortiziranom trošku. Ta je financijska imovina prikazana kao osigurana odgovarajućom vrijednosnicom. Ulaganja prodana temeljem ugovora o reotkupu i nadalje se priznaju u izvještaju o financijskom položaju i iskazuju u skladu s računovodstvenom politikom za predmetnu financijsku imovinu, po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti, kako je prikladno. Primici od prodaje vrijednosnica prikazuju se kao obveze i vode se po amortiziranom trošku.

Kamata prihodovana temeljem ugovora o ponovnoj prodaji i kamata proizašla iz ugovora o reotkupu priznaje se kao prihod ili rashod od kamata kroz cijelo razdoblje trajanja svakog pojedinog ugovora, primjenom metode efektivne kamatne stope.

Porezi

U skladu s trenutno primjenjivim hrvatskim poreznim zakonima, dobit Fonda ne podliježe porezu na dobit.

Otkupivi udjeli

Fond izdaje udjele koji su otkupljivi kad se ispune Zakonom određeni uvjeti i klasificiraju se u financijske obveze u skladu s Dodatkom MRS-a 32 *Financijski instrumenti: Prezentiranje*.

Raspodjela rezultata Fonda

Cjelokupna dobit ili gubitak se reinvestira u Fond. Dobit ili gubitak Fonda sadržani su u cijeni jednog udjela, a vlasnik udjela realizira vrijednost držanja udjela na način da djelomično ili u potpunosti proda svoje udjele u Fondu sukladno odredbama Prospekta.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

5 Računovodstvene procjene i prosudbe

Ove objave nadopunjuju Bilješku 18.: *Financijski instrumenti i povezani rizici* i Bilješku 19.: *Fer vrijednost*.

Društvo za upravljanje donosi procjene i prosudbe vezane uz budućnost. Navedene računovodstvene procjene i prosudbe će, po definiciji, rijetko odgovarati stvarnim rezultatima. Procjene i prosudbe koje nose znatan rizik mogućih značajnih usklada knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u sljedećoj poslovnoj godini, opisane su u nastavku.

Glavni izvori neizvjesnosti vezani za procjene

Gubici od umanjenja vrijednosti

Potreba za umanjenjem vrijednosti imovine koja se vodi po amortiziranom trošku procjenjuje se kako je opisano u Bilješci 4.: *Umanjenje vrijednosti financijske imovine*. Umanjenje vrijednosti za pojedinačne izloženosti temelji se na najboljoj procjeni rukovodstva o sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih novčanih primitaka. Pri procjeni tih novčanih primitaka, rukovodstvo procjenjuje financijski položaj dužnika i neto nadoknadivu vrijednost instrumenata osiguranja.

Regulatorni zahtjevi

Agencija je ovlaštena za provođenje regulatornog nadzora nad poslovanjem Fonda i može zahtijevati promjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u skladu s odgovarajućim propisima.

Ključne računovodstvene prosudbe u primjeni računovodstvenih politika

Klasifikacija financijske imovine i obveza

Sukladno Pravilniku Agencije, Društvo za upravljanje je u svojim računovodstvenim politikama definiralo poslovne modele sukladno poslovnim ciljevima i strategiji ulaganja Fonda.

Na dan 1. siječnja 2018. godine, Društvo je, u skladu s propisima Agencije te uvjetima navedenim u bilješci 4 - *Značajne računovodstvene politike - Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka*, početno rasporedilo sva svoja ulaganja u prenosive dužničke i vlasničke vrijednosne papire u portfelj FVRDIG.

Fer vrijednost financijskih instrumenata

Dio financijskih instrumenata Fonda mjeri se po fer vrijednosti i obično je moguće utvrditi njihovu fer vrijednost unutar razumnog raspona procjena.

Za financijske instrumente Fonda koji se mjere po fer vrijednosti, kotirane cijene su direktno dostupne. Međutim, fer vrijednost određenih financijskih instrumenata, na primjer „over – the counter“ derivativa ili vrijednosnica koje ne kotiraju, određuje se primjenom tehnika procjene, uključujući pozivanje na sadašnju fer vrijednost ostalih suštinski sličnih instrumenata (podložno odgovarajućim usklađenjima).

Procjene fer vrijednosti provode se u određenom vremenskom trenutku na temelju tržišnih uvjeta i informacija o financijskom instrumentu. Ove su procjene po prirodi subjektivne i uključuju neizvjesnosti i pitanja koja značajno ovise o prosudbi, poput kamatnih stopa, promjenjivosti i procijenjenim novčanim tokovima, te se stoga, ne mogu utvrditi s potpunom preciznošću. Fond mjeri fer vrijednost temeljem hijerarhije fer vrijednosti koja je objašnjena u Bilješci 19.: *Fer vrijednost*.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**6 Neto dobiti/(gubici) po financijskoj imovini po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka**

Fond posluje i ulaže na domaćem i stranom tržištu. Neto dobiti i gubici po financijskoj imovini namjenjenoj trgovanju uključuju nerealizirane i realizirane iznose te efekt promjene tečajeva stranih valuta. Dobiti i gubici realiziraju se kod prodaje financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak i izračunavaju se primjenom metode ponderiranog prosječnog troška.

Realizirani dobiti i gubici predstavljaju razliku između cijene prodaje i prosječnog troška ulaganja u financijske instrumente koji su kupljeni i prodani tijekom godine, te između cijene prodaje i fer vrijednosti financijskih instrumenata na početku godine, za financijske instrumente u posjedu na početku godine koji su prodani tijekom godine. Realizirani dobiti i gubici uključuju i razliku između tečaja na datum prodaje i tečaja na datum kupnje za financijske instrumente koji su kupljeni i prodani tijekom godine, te razliku između tečaja na datum prodaje i tečaja na početku godine za financijske instrumente u posjedu na početku godine koji su prodani tijekom godine. Nerealizirani dobiti i gubici predstavljaju razliku između prosječnog troška ulaganja i fer vrijednosti financijskih instrumenata na kraju godine za financijske instrumente koji su kupljeni tijekom godine i promjene u fer vrijednosti financijskih instrumenata koji su u posjedu na kraju tekuće i prethodne godine.

2018.	Neto realizirana dobit/(gubitak) kn	Neto nerealizirana dobit/(gubitak) kn	Ukupno kn
Vlasničke vrijednosnice	(74.409)	(644.811)	(719.220)
Dužničke vrijednosnice Republike Hrvatske	(2.175.507)	(2.098.900)	(4.274.407)
Korporativne dužničke vrijednosnice	65.063	0	65.063
Derivativni financijski instrumenti	(4.189.673)	1.153.795	(3.035.878)
Investicijski fondovi	541.425	16.302	557.727
Ukupno efekt promjene po fer vrijednosti	(5.833.101)	(1.573.614)	(7.406.715)
Efekti promjene nerealiziranih tečajeva stranih valuta			(320.154)
Ukupno			(7.726.869)
2017.	Neto realizirana dobit/(gubitak) kn	Neto nerealizirana dobit/(gubitak) kn	Ukupno kn
Vlasničke vrijednosnice	125.201	13.970	139.171
Dužničke vrijednosnice Republike Hrvatske	(1.299.409)	(1.141.153)	(2.440.562)
Trezorski zapisi Ministarstva financija	43.632	0	43.632
Derivativni financijski instrumenti	19.733.549	1.211.930	20.945.479
Investicijski fondovi	(3.950.430)	454.067	(3.496.363)
Ukupno efekt promjene po fer vrijednosti	14.652.543	538.814	15.191.357
Efekti promjene nerealiziranih tečajeva stranih valuta			(2.943.666)
Ukupno			12.247.691

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**7 Prihodi od kamata**

	2018. kn	2017. kn
Žiro računi kod banaka	7.033	10.134
Dužničke vrijednosnice	3.804.958	3.458.806
Plasmani kod banaka	303	9.005
Ukupno	3.812.294	3.477.945

8 Rashodi od kamata

Fond na dan 31. prosinca 2018. i 31. prosinca 2017. godine nije imao obveza po osnovi ugovora o reotkupu. Sukladno odredbama Uredbe 2015/2365 o transparentnosti transakcija financiranja vrijednosnih papira i ponovne uporabe te o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012, u nastavku su prikazani podaci o rashodima s osnove kamata u transakcijama financiranja vrijednosnih papira.

Podaci o rashodima s osnove kamata po repo poslovima

Druga ugovorna strana	2018. Rashod od kamata po repo poslovima	2018. Udio u uk. rashodima od kamata	2017. Rashod od kamata po repo poslovima	2017. Udio u uk. rashodima od kamata
	kn	%	kn	%
Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb	23.278	100	10.032	100
Ukupno	23.278	100	10.032	100

9 Rashodi s osnova odnosa s društvom za upravljanje

Društvo za upravljanje prima naknadu za upravljanje u iznosu od 2% (2017.: 2%) godišnje od ukupne dnevne vrijednosti imovine vlasnika udjela Fonda umanjene za financijske obveze i ulaganje u drugi fond pod upravljanjem Društva za upravljanje. Naknada se obračunava dnevno, a isplaćuje mjesečno.

Prema Zakonu svako društvo za upravljanje treba na kraju godišnjeg obračuna objaviti maksimalnu ukupnu naknadu za upravljanje koja je bila naplaćena Fondu te drugim fondovima u koje je Fond uložio, izražena u postotku imovine fonda koji je uložio u udjele ili dionice drugog investicijskog fonda i to za sva ulaganja u udjele ili dionice investicijskih fondova ako su takva ulaganja, na godišnjoj razini, imala udio veći od 20% prosječne godišnje neto vrijednosti imovine UCITS fonda.

U 2018. i 2017. godini niti jedno ulaganje u udjele drugih investicijskih fondova na dnevnoj razini nije prelazilo 20% neto imovine Fonda. Također, niti jedno ulaganje u udjele drugih investicijskih fondova na godišnjoj razini nije prelazilo 20% prosječne godišnje neto imovine Fonda.

10 Naknada depozitaru

Depozitar prima naknadu za poslove skrbništva u iznosu od 0,15% (2017.: 0,15%) godišnje od ukupne dnevne vrijednosti imovine vlasnika udjela Fonda umanjene za financijske obveze i ulaganja u drugi fond pod upravljanjem Društva za upravljanje. Naknada se obračunava dnevno.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**11 Transakcijski troškovi i ostali dozvoljeni troškovi**

	2018. kn	2017. kn
Transakcijski troškovi	135.190	215.085
Trošak brokerskih usluga	148.244	248.529
Ukupno transakcijski troškovi	283.434	463.614
Trošak revizije	22.501	23.596
Ostali troškovi određeni posebnim zakonima (troškovi Agencije)	44.029	39.825
Ostali troškovi	9	9
Ukupno ostali troškovi	66.539	63.430
Ukupno	349.973	527.044

U skladu s odlukom, Agencija je primala naknadu u iznosu od 0,03% godišnje od ukupne vrijednosti imovine vlasnika udjela Fonda (2017.: 0,03%). Temeljem Odluke Agencije od 25. kolovoza 2017. godine, za razdoblje od 1. rujna 2017. godine do 30. rujna 2017. godine Fond je bio u potpunosti oslobođen plaćanja naknade, dok je za razdoblje od 01. listopada 2017. godine do 31. listopada 2017. godine Fond bio oslobođen plaćanja 20% od izračunate naknade. Naknada se, sukladno odluci Agencije, obračunavala dnevno tijekom cijele 2018. i 2017. godine, a isplaćivala mjesečno, osim za razdoblje oslobođenja plaćanja.

12 Novčana sredstva

	31. prosinca 2018. kn	31. prosinca 2017. kn
Žiro računi kod depozitara		
- denominirani u kunama	80.681	1.439.991
- denominirani u eurima	1.608.525	17.116.350
- denominirani u američkim dolarima	304.362	387.578
	1.993.568	18.943.919

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**13 Depoziti kod kreditnih institucija**

	31. prosinca 2018. kn	31. prosinca 2017. kn
Plasmani kod banaka s originalnim dospijećem unutar tri mjeseca - denominirani u eurima	22.252.973	27.801.321
Kamata od plasmana kod banaka	8	223
Ukupno	22.252.981	27.801.544

14 Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

	<i>Bilješka</i>	31. prosinca 2018. kn	31. prosinca 2017. kn
<i>Prenosivi vrijednosni papiri koji se vrednuju po fer vrijednosti:</i>			
Kojima se trguje na uređenom tržištu:		77.621.664	73.653.987
- vlasničke vrijednosnice		1.068.364	1.892.973
- dužničke vrijednosnice Republike Hrvatske		48.785.275	71.761.014
- dužničke vrijednosnice stranih država		27.768.025	0
Instrumenti tržišta novca:			
- dužničke vrijednosnice Republike Hrvatske		18.188.123	9.696.976
Investicijski fondovi		10.743.258	15.391.931
Derivativni financijski instrumenti	16	216.095	110.034
Ukupno		106.769.140	98.852.928

15 Ostala imovina

	31. prosinca 2018. kn	31. prosinca 2017. kn
Obračunata kamata		
- po žiro računima kod banaka	1.224	5.203
Računi za marginu		
- denominirani u američkim dolarima	889.223	1.739.569
- denominirani u eurima	3.800.914	3.850.144
Ostala potraživanja	24.473	127.589
Ukupno	4.715.834	5.722.505

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**16 Derivativni financijski instrumenti**

Na dan 31. prosinca 2018. godine derivativni financijski instrumenti Fonda uključivali su futures ugovore i termenske valutne ugovore (2017.: futures ugovori) te su korišteni kao ekonomska zaštita izloženosti valutnom riziku. Svi derivativni instrumenti klasificiraju se kao financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i mjere se po njihovoj fer vrijednosti.

Terminski valutni ugovori

31. prosinca 2018.

Povezana valuta		Preostalo dospijeće	Nominalni iznos otvorenih ugovora kn	Fer vrijednost imovina kn	Fer vrijednost (obveze) kn
<u>Kupnja</u>	<u>Prodaja</u>				
Euro	Američki dolar	8. siječnja 2019.	10.346.657	42.658	0
Euro	Američki dolar	8. siječnja 2019.	1.697.636	9.180	0
Ukupno			12.044.293	51.838	0

Futures ugovori

31. prosinca 2018.

<i>Broj ugovora</i>	<i>Ugovor</i>	<i>Valuta ugovora</i>	<i>Dospijeće</i>	<i>Izloženost temeljnoj imovini</i>	<i>Fer vrijednost imovina</i>	<i>Fer vrijednost (obveze)</i>
				kn	kn	kn
65	TYH9 03/19	Američki dolar	ožujak 2019.	51.307.252	164.257	-
17	G H9 03/19	Britanska funta	ožujak 2019.	17.180.958	0	(18.134)
Ukupno				68.488.210	164.257	(18.134)
Ukupno derivativni financijski instrumenti					216.095	(18.134)

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

16 Derivativni financijski instrumenti (nastavak)

Futures ugovori

31. prosinca 2017.

Broj ugovora	Ugovor	Valuta ugovora	Dospijeće	Izloženost temljenoj imovini	Fer vrijednost imovina	Fer vrijednost (obveze)
				kn	kn	kn
65	MESH8 03/18	Američki dolar	ožujak 2018. godine	23.712.287	110.034	0
44	ESH8 03/18	Američki dolar	ožujak 2018. godine	36.911.172	0	(133.796)
16	NKH8 03/18	Japanski jen	ožujak 2018. godine	20.286.069	0	(26.751)
166	SXOH8 03/18	Euro	ožujak 2018. godine	24.109.643	0	(24.945)
				_____	_____	_____
Ukupno				105.019.171	110.034	(185.492)
				=====	=====	=====

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**17 Ostale obveze**

	31. prosinca 2018. kn	31. prosinca 2017. kn
Obveze za naknadu za usluge revizije	22.479	23.480
Ostale obveze	3.522	3.933
Ukupno	26.001	27.413

18 Financijski instrumenti i povezani rizici

Fond je izložen financijskim rizicima povezanim s financijskim instrumentima i tržištima na kojima ulaže. Najznačajnije vrste financijskog rizika kojima je Fond izložen su tržišni rizik, kreditni rizik i rizik likvidnosti. Strukturu imovine i povezane rizike određuje i nadzire Društvo kako bi se ostvarili ciljevi ulaganja Fonda.

Strategijom ulaganja nastoji se postići cilj Fonda: ostvarivanje pozitivnog prinosa u dugom roku bez obzira na tržišna kretanja, uz smanjenu volatilnost u odnosu na povijesnu volatilnost tradicionalnih mješovitih fondova. U razdoblju rasta tržišta fond neće imati za cilj ostvarivanje prinosa iznad prinosa tržišta. U razdoblju pada tržišta fond će pokušati izbjeći negativan prinos.

Glavne kategorije financijskih instrumenata u koje fond ulaže, na razvijenim tržištima kao i na tržištima u razvoju su:

- državne i korporativne obveznice,
- udjeli u UCITS i ostalim otvorenim investicijskim fondovima s javnom ponudom,
- dionice,
- instrumenti tržišta novca,
- financijske izvedenice,
- depoziti kod kreditnih institucija sa sjedištem u EU.

Fond nije geografski ni sektorski specijaliziran.

Više od 35% neto vrijednosti imovine fonda ulaže u vrijednosne papire i instrumente tržišta novca čiji je izdavatelj ili za koje jamči Republika Hrvatska, Savezna Republika Njemačka ili Sjedinjene Američke Države.

Financijske izvedenice koriste se u svrhu zaštite imovine fonda od tržišnog rizika i u svrhu postizanja investicijskih ciljeva fonda.

Repo ugovori se koriste u svrhu kratkoročnog financiranja, kako bi se prevladala potreba za likvidnim sredstvima u slučaju isplate udjelničarima, te u svrhu generiranja dodatnog učinka financijske poluge.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**18 Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)*****Ukupna izloženost***

Ukupnu izloženost fondova Društvo izračunava kao dodatnu izloženost fonda i učinak financijske poluge koju je fond generirao korištenjem izvedenica, uključujući ugrađene izvedenice, a koji ne smiju prekoračiti ukupnu neto vrijednost imovine UCITS fonda (max 100% NAV-a).

Ukupnu izloženost Društvo izračunava jednom dnevno metodom izloženosti utemeljenoj na obvezama (commitment approach). Društvo je procijenilo da izabrana metoda mjerenja ukupne izloženosti odgovarajuće obuhvaća tržišni rizik s obzirom da fond ne koristi kompleksne strategije upravljanja, niti ulaže u složene nelinearne izvedenice.

Za izračun ukupne izloženosti svaka pozicija u izvedenicama pretvara se u tržišnu vrijednost pripadajuće pozicije u temeljnoj imovini te izvedenice, pri čemu i kratka i duga pozicija povećavaju ukupnu izloženost.

Izvedenice koje generiraju poziciju u temeljnoj imovini suprotnoj poziciji u identičnoj imovini fonda ne uključuju se u izračun. Valutni forward ugovori i valutni swap ugovori ne povećavaju ukupnu izloženost kada se koriste u svrhu zaštite od valutnog rizika, odnosno kada se duga/kratka pozicija u određenoj valuti netira sa kratkom/dugom pozicijom u istoj valuti.

Fond koristi repo pasivne ugovore s ciljem generiranja dodatnog učinka financijske poluge te u svrhu likvidnosti. Izloženost kreirana kroz repo ugovore uključuje se u izračun ukupne izloženosti.

U tablici je prikazana ukupna izloženost prema metodi izloženosti utemeljenoj na obvezama izražena kao % u neto imovini fonda:

	Ukupna izloženost	Ograničenje
31. prosinca 2018.	50,64%	100%
31. prosinca 2017.	69,65%	100%

Na datum izvještavanja fond je imao otvorene pozicije u izvedenicama koje su kreirale dodatnu izloženost.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**18 Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)****Tržišni rizik**

Tržišni rizik je rizik da će promjene tržišnih cijena - npr. kamatne stope, tečajevi stranih valuta, cijene vlasničkih vrijednosnih papira i kreditne sposobnosti izdavatelja - utjecati na prihod Fonda ili fer vrijednost njegovih financijskih instrumenata.

Valutni rizik

Valutni rizik je vrsta tržišnog rizika, a predstavlja rizik promjene vrijednosti ulaganja imovine uslijed promjene tečaja valute imovine u odnosu na valutu u kojoj se mjeri prinos na ulaganje. Promjena tečaja utječe na promjenu vrijednosti imovine. Tečajevi valuta mogu značajno oscilirati u kratkom vremenskom periodu. Općenito, na tečajeve valuta utječu ponuda i potražnja na tržištu valuta, razine kamatnih stopa, kao i intervencije centralnih banaka i vlada.

Valutnom riziku su izložene sve vrste imovine u Fondu (financijski instrumenti, depoziti, novčana sredstva) koje su denominirane u valutama različitim od EUR - valute u kojoj se mjeri prinos na ulaganje u Fondu.

Utjecaj rizika tečaja na Fond Društvo kontrolira mjerenjem valutne izloženosti. Društvo za upravljanje valutnim rizikom koristi financijske izvedenice kojima je temeljna imovina devizni tečaj ili valuta.

Neto otvorene pozicije u stranim valutama izražene u kunama i u % neto imovine fonda prikazane su u donjoj tablici:

	31.12.2018.		31.12.2017.	
	kn	% NAV	kn	% NAV
Kuna	914.312	0,68	3.047.205	2,02
Američki dolar	6.032.453	4,46	3.733.876	2,48
Britanska funta	(18.134)	(0,01)	0	0,00
Japanski jen	0	0,00	(26.751)	(0,02)
Ukupno	6.928.631	5,13	6.754.330	4,48

U donjoj tablici je prikazan učinak slabljenja stranih valuta u odnosu na EUR za 5%.

	31.12.2018.		31.12.2017.	
	kn	% NAV	kn	% NAV
Kuna	(45.716)	(0,03)	(152.360)	(0,10)
Američki dolar	(301.623)	(0,22)	(186.694)	(0,12)
Britanska funta	907	0,00	0	0,00
Japanski jen	0	0,00	1.338	0,00
Ukupno	(346.432)	(0,25)	(337.716)	(0,22)

Jačanje stranih valuta u odnosu na EUR rezultiralo bi jednakim, ali suprotnim učinkom na Fond.

Procjena ne uzima u obzir eventulane korelacije tečajeva, te pretpostavlja da sve ostale varijable, osobito kamatne stope, ostaju konstantne.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**18 Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)****Tržišni rizik (nastavak)***Valutni rizik (nastavak)*

Analiza osjetljivosti nije reprezentativna za cijelo izvještajno razdoblje jer valutna izloženost na kraju godine ne odražava izloženost tijekom godine. Valutna izloženost Fonda stranim valutama mijenjala se tijekom godine ovisno o promjenama tačajeva valute te očekivanjima fond managera.

Kamatni rizik

Kamatni rizik je vrsta tržišnog rizika, a predstavlja rizik promjene vrijednosti imovine uslijed promjene kamatnih stopa. Kamatnom riziku Fond može biti izložen direktno kroz ulaganja u obveznice, instrumente tržišta novca, novčana sredstva kod banaka i depozite, te repo poslove. Indirektno izlaganje kamatnom riziku Fond može postići kroz financijske izvedenice kojima su kamatne stope temeljena imovina te ulaganja u udjele drugih fondova koji ulažu u kamatonosne financijske instrumente.

Društvo rizikom kamatnih stopa upravlja diverzifikacijom (raspodjelom) ulaganja u instrumente različitih dospeljeća te ograničavanjem i praćenjem duracije.

Fond je kamatnom riziku izložen najznačajnije kroz ulaganje u obveznice klasificirane kao financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak. Promjena tržišnih kamatnih stopa utječe na promjenu vrijednosti obveznica koje se vrednuju po fer vrijednosti. Za obveznice i instrumente tržišta novca koji se vrednuju po efektivnoj kamatnoj stopi promjena tržišnih kamatnih stopa može imati utjecaj prilikom naknadne kupnje ili prodaje instrumenta.

Izloženost fonda prema obveznicama izražene u kunama i u % neto imovine fonda prikazane su u donjoj tablici:

	31.12.2018.		31.12.2017.	
	kn	% NAV	kn	% NAV
Obveznice	94.741.423	70,05	81.457.990	54,02

Osjetljivost promjene cijene financijskog instrumenta na promjene kamatnih stopa mjeri se duracijom, pri čemu veća duracija odgovara većoj osjetljivosti na kamatni rizik. Duracija portfelja označava približnu postotnu promjenu vrijednosti portfelja ako se kamatne stope promijene za 100 baznih bodova, odnosno 1%. Duracija portfelja dužničkih vrijednosnih papira (obveznica) i instrumenata tržišta novca na dan 31. prosinca 2018. godine iznosi 3,4 (31. prosinca 2017: 1,9).

Analiza osjetljivosti portfelja obveznica koje se vrednuju po fer prikazuje utjecaj porasta tržišnih kamatnih stopa za 0,5 postotnog boda (isti rast za sva dospeljeća) na fond u kunama i % neto vrijednosti imovine fonda.

	31.12.2018.		31.12.2017.	
	kn	% NAV	kn	% NAV
Učinak porasta kamatnih stopa za 0,50% na Fond	(1.609.537)	(1,19)	(767.257)	(0,51)

Pad kamatnih stopa za 0,50% rezultiralo bi jednakim, ali suprotnim učinkom na Fond.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**18 Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)****Tržišni rizik (nastavak)***Cjenovni rizik*

Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost instrumenta mijenjati kao rezultat promjena tržišnih cijena (osim onih koje proizlaze iz kamatnog ili valutnog rizika) bilo da su iste uzrokovane faktorima specifičnim za određeno ulaganje, njegovog izdavatelja ili faktore koji utječu na sve instrumente kojima se trguje na tržištu. Fond može biti izložen cjenovnom riziku kroz ulaganja u dionice, obveznice, udjele drugih investicijskih fondova i financijske izvedenice.

Utjecaj cjenovnog rizika Društvo za upravljanje umanjuje kreiranjem diverzificiranog portfelja instrumenata na različitim tržištima.

U donjoj tablici prikazan je učinak pada cijena financijskih instrumenta za 5%, pri čemu su sve ostale varijable ostale konstantne, na Fond.

	31.12.2018.		31.12.2017.	
	kn	% NAV	kn	% NAV
Učinak pada cijena financijskih instrumenta za 5% na Fond	(8.668.867)	(6,41)	(10.269.390)	(6,64)

Porast cijena financijskih instrumenta 5% rezultiralo bi jednakim, ali suprotnim učinkom na Fond.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**18 Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)****Kreditni rizik**

Kreditni rizik predstavlja rizik da stranka financijskog instrumenta neće biti u mogućnosti, u cijelosti ili djelomično, podmiriti svoje obveze prema Fondu u trenutku njihova dospjeća. Neispunjavanje obveza od strane stranke ugrozilo bi likvidnost Fonda i smanjilo vrijednost njegove imovine. Kreditna izloženost Fonda na datum izvještavanja od financijskih instrumenata koji se drže za trgovanje se odražava kroz njihovu pozitivnu fer vrijednost, kako je prikazano u izvještaju o financijskom položaju.

Rizik da druga strana unutar derivativnog ili drugog instrumenta za trgovanje neće ispuniti svoje obveze, redovno se prati. Pri praćenju kreditnog rizika, posebna je pažnja posvećena trgovanju instrumentima s pozitivnom fer vrijednošću. Također, Fond umanjuje svoju izloženost kreditnom riziku praćenjem izloženosti i analizom kreditne sposobnosti druge strane.

Rizik koji proizlazi iz transakcija s vrijednosnim papirima odnosi se na transakcije koje trebaju biti podmirene. Kreditni rizik koji proizlazi iz nenamirenih transakcija prodaje vrijednosnica smatra se manje značajnim s obzirom na kratko razdoblje namire.

Društvo za upravljanje periodično provodi analizu kreditne sposobnosti drugih ugovornih strana – domaćih kreditnih institucija (banaka), koristeći javno dostupne financijske pokazatelje, informacije dostupne u medijima, kreditne ocjene Grupe, kreditne ocjene priznatih rejting agencije, te ostale relevantne dostupne tržišne informacije. Društvo za upravljanje rizik druge ugovorne strane kontrolira mjerama smanjivanja ili izbjegavanja ugovaranja transakcija s drugim ugovornim stranama čija ocjena kreditne sposobnosti nije prihvatljiva.

Društvo za upravljanje dnevno izračunava i prati rizik druge ugovorne strane koji proizlazi iz neuvrštenih (OTC) izvedenica, te iz tehnika učinkovitog upravljanja portfeljem. Fond sklapa ugovore o neuvrštenim (OTC) izvedenicama i ugovore o ponovnoj kupnji s kreditnim institucijama. Rizik druge ugovorne strane Društvo za upravljanje računa kao pozitivnu tržišnu vrijednost ugovora, te primjenjuje ograničenje od 10% neto vrijednosti imovine Fonda.

Društvo za upravljanje dnevno izračunava i prati ukupnu koncentraciju u izdavatelju odnosno drugoj ugovornoj strani, te primjenjuje ograničenje od 20% neto vrijednosti imovine Fonda.

Fond ulaže u državne dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca. Društvo za upravljanje periodično provodi internu analizu kreditne sposobnosti izdavatelja.

Na dan 31. prosinca 2018. godine sljedeća financijska imovina bila je izložena kreditnom riziku: ulaganja u dužničke vrijednosne papire, depoziti i novčana sredstva kod banaka, potraživanja povezana sa financijskim izvedenicama (valutne zamjene i futures ugovori), te ostala potraživanja.

Tablica prikazuje maksimalni gubitak u kunama koji bi bio ostvaren na datum izvještavanja da stranke u potpunosti nisu u mogućnosti ispuniti svoje ugovorene obveze:

	31.12.2018.	31.12.2017.
Novčana sredstva	1.993.568	18.943.919
Depozit	22.252.981	27.801.544
Ostala potraživanja	4.715.834	5.722.505
Obveznice	94.741.423	81.457.990
Valutna zamjena	51.838	0
Futures ugovor	164.257	110.034
Ukupno	123.919.901	134.035.992

Kreditni rizik Fonda značajno je koncentriran u kreditnom riziku izdavatelja Republike Hrvatske i kreditnom riziku hrvatskog bankarskog sektora.

Kreditni rizik dužničkih vrijednosnih papira se u najvećem dijelu odnosi na ulaganja u vrijednosne papire izdavatelja Republike Hrvatske.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**18 Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)****Kreditni rizik (nastavak)**

Kreditni rizik koji se javlja depozita i novčanih sredstava kod banaka, valutnih zamjena, futures ugovora te ostalih potraživanja odnosi se na rizik domaćih podružnica stranih banaka te domaćih banaka.

Kreditna kvaliteta portfelja dužničkih vrijednosnih papira u Fondu prikazana je s obzirom na kreditni rejting prema agenciji Standard&Poor's:

	31.12.2018.	31.12.2017.
BBB- i viši	29,31%	0,00%
BB+ i niži	70,69%	100%
Bez ratinga	0,00%	0,00%

Fond ne posjeduje instrumente osiguranja naplate potraživanja.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Fond neće moći dospjele financijske obveze podmiriti u cijelosti ili će ih podmiriti ali uz uvjete koji su materijalno nepovoljni za fond. Rizik likvidnosti za Fond proizlazi iz zahtjeva za otkupom ulagatelja i likvidnosti financijskih instrumenta u koje Fond ulaže. Rizik likvidnosti uključuje rizik nemogućnosti prodaje imovine po razumnoj cijeni i u prikladnom vremenskom roku.

Ulagatelji mogu u svakom trenutku zahtijevati isplatu udjela iz imovine Fonda. Stoga fond ulaže pretežito u likvidne financijske instrumente za koje se očekuje da se mogu brzo i uz ograničen trošak prodati.

Ugovaranjem transakcija financijskim izvedenicama, Fond se izlaže riziku likvidnosti zbog mogućih obveza plaćanja varijacijske marže (*margin call*).

U sljedećim tablicama prikazano je preostalo razdoblje do ugovornog dospijeca obveza Fonda. Tablice su sastavljene na temelju nediskontiranih novčanih odljeva po financijskim obvezama prema najranijem datumu na koji se od Fonda može zatražiti plaćanje.

31.12.2018. (kn)	Manje od 1 mjeseca	1 - 3 mjeseca	Ukupno
Troškovi i naknade	281.688	0	281.688
Obveze za kupnju financijskog instrumenta	0	0	0
Varijacijska marža	0	0	0
Futures ugovor	0	18.134	18.134
Repo ugovor	0	0	0
Obveze za otkup udjela	190.546	0	190.546

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**18 Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)****Rizik likvidnosti (nastavak)**

31.12.2017. (kn)	Manje od 1 mjeseca	1 - 3 mjeseca	Ukupno
Troškovi i naknade	308.244	0	308.244
Obveze za kupnju financijskog instrumenta	0	0	0
Varijacijska marža	0	0	0
Futures ugovor	0	185.492	185.492
Repo ugovor	0	0	0
Obveze za otkup udjela	41.330	0	41.330

Financijski instrumenti u koje Fond ulaže obuhvaćaju pretežito obveznice i instrumente tržišta novca izdavatelja Republike Hrvatske i drugih država članica Europske Unije koji se vrednuju po fer vrijednosti, udjele u drugim investicijskim fondovima (ETF-ovima) te futures ugovore kojima se trguje na uređenim tržištima. Takvi se instrumenti mogu relativno lako prodati, bilo direktno ili putem ugovora o reotkupu kako bi se zadovoljile potrebe likvidnosti.

Depoziti u bankama dostupni su na zahtjev, te su u slučaju potrebe za likvidnosti mogu raskinuti uz ograničen trošak.

Društvo za upravljanje redovito procjenjuje i rizik likvidnosti imovine Fonda te rizik isplate udjela u Fondu. Za procjenu rizika likvidnosti imovine Društvo za upravljanje koristi javno dostupne podatke o trgovini, naloge za kupnju na uređenom ili drugom tržištu, obvezujuće kotacije na kupnju na neformalnom tržištu i druge karakteristike financijskog instrumenta (mogućnost prijevremenog razročenja). Za procjenu rizika isplate udjela u Fondu Društvo za upravljanje uzima u obzir povijesno kretanje uplata i isplata u Fondu, strukturu i koncentraciju ulagatelja te mogućnost korištenja tehnika učinkovitog upravljanja portfeljem (ugovori o reotkupu).

Na temelju ocjene rizika likvidnosti imovine i rizika isplate udjela, Društvo za upravljanje procjenjuje ukupnu ocjenu likvidnosti Fonda.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

18 Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

Rizik povezan s korištenjem financijskih izvedenica

Terminski valutni ugovori

Fond ulazi u terminske ugovore u stranoj valuti kako bi zaštitio cjelokupni portfelj od valutnog rizika i podmirio transakcije u stranoj valuti. Terminski ugovor u stranoj valuti je ugovor između dvije stranke o razmjeni različitih valuta po određenom tečaju na unaprijed dogovoren budući datum.

Terminski ugovori u stranoj valuti rezultiraju izloženošću tržišnom riziku na temelju promjena tečaja strane valute povezane s ugovorenim iznosima. Tržišni rizik se pojavljuje zbog mogućnosti promjena tečaja strane valute. Terminski ugovori rezultiraju kreditnom izloženošću prema strani u ugovoru.

Nominalni iznosi predstavljaju pripadajuće referentne iznose strane valute na kojima se temelje fer vrijednosti terminskih ugovora u stranoj valuti kojima Fond trguje. Dok nominalni iznosi ne predstavljaju sadašnju fer vrijednost i ne ukazuju neophodno na buduće novčane tokove terminskih ugovora u stranoj valuti u posjedu Fonda, pripadajuće promjene cijena, koje proizlaze iz varijabli specificiranim nominalnim iznosima, utječu na fer vrijednost ovih derivativnih financijskih instrumenata.

Futures ugovori

Fond koristi futures ugovore za kreiranje duge izloženosti prema temeljnoj imovini. Temeljna imovina korištenih futuresa su dionički indeksi i kamatne stope. Kupnjom futures ugovora povećava se izloženost Fonda pozitivnim i negativnim promjenama cijene temeljne imovine.

Futures ugovori omogućuju odgođenu isporuku temeljnog instrumenta (fizička isporuka) po ugovorenoj cijeni ili se namiruju u novčanom iznosu (isporuka u novcu) koji ovisi o promjeni vrijednosti temeljne imovine na specifičan budući datum.

Prilikom otvaranja futures ugovora, Fond kod brokera za trgovanje uvrštenim izvedenicama polaže novac u određenom postotku od vrijednosti ugovora (*initial margin*). Naknadno, na dnevnoj razini, Fond brokeru isplaćuje ili zaprima novčani iznos (*variation margin*) ovisno o promjeni tržišne vrijednosti otvorenih futures ugovora. Promjene u tržišnoj vrijednosti na otvorenom futures ugovoru iskazuju se kao promjena u nerealiziranoj dobiti ili gubitku.

Odabrani broker za trgovanje uvrštenim izvedenicama s kojim je Fond sklapao futures ugovore je Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb.

Fond može biti izložen riziku da promjena u vrijednosti futures ugovora nije savršeno korelirana s promjenama odnosnog instrumenta. Rizik gubitka za Fond prilikom korištenja duge pozicije futures ugovora je ograničen do nominalnog iznosa futures ugovora.

Fond ugovara standardizirane futures ugovore koji su uvršteni na uređena tržišta. Uređena tržišta (burze) za trgovanje izvedenicama predstavljaju suprotnu stranu za svaki otvoreni futures ugovor, pa se kreditni rizik otvorenih futures ugovora u Fondu odnosi na kreditni rizik uređenog tržišta za trgovanje izvedenicama. S obzirom na dnevno plaćenje variation margina, kreditni rizik futures ugovora je vrlo nizak.

U određenim okolnostima, burze za trgovanje izvedenicama mogu uspostaviti dnevna ograničenja na promijene cijene futures ugovora, što može efektivno onemogućiti zatvaranje pozicije.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

19 Fer vrijednost

Fer vrijednost se utvrđuje kao cijena koja se može ostvariti prodajom imovine ili platiti za prijenos obveze u redovnoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerenja, ili u njihovom nedostatku, cijena koja se može ostvariti na najpovoljnijem tržištu na kojem Fond ima pristup na datum mjerenja. Većina financijskih instrumenata Fonda se vodi po fer vrijednosti na datum izvještavanja te se njihova fer vrijednost obično može pouzdano odrediti unutar razumnog raspona procjena. Za određene druge financijske instrumente, plasmane kod banaka, obveze prema dobavljačima i obračunate troškove, knjigovodstvena vrijednost približno je jednaka fer vrijednosti zbog neposrednog ili kratkoročnog dospjeća ovih financijskih instrumenata.

Društvo za upravljanje smatra da je knjigovodstvena vrijednost ukupne financijske imovine i financijskih obveza Fonda na datum izvještavanja približno jednaka njihovoj fer vrijednosti.

Procjena fer vrijednosti

Glavne metode i pretpostavke za procjenu fer vrijednosti financijskih instrumenata su opisane u Bilješci 4.: *Značajne računovodstvene politike*.

Na dan 31. prosinca 2018. godine knjigovodstvena vrijednost nederivativnih financijskih instrumenata čija se fer vrijednost mogla pouzdano izmjeriti na temelju njihovih trgovanja i rezultirajućih cijena je iznosila 71.663.393 kuna (31. prosinca 2017.: 71.218.725 kuna), a knjigovodstvena vrijednost nederivativnih financijskih instrumenata čija se fer vrijednost utvrdila tehnikama procjena iznosila je 34.889.652 kuna (31. prosinca 2017.: 27.524.169 kuna), a odnosila se na dužničke vrijednosne papire.

Novčana sredstva, plasmani kod banaka, ostala potraživanja i ostale obveze iskazani su po amortiziranom trošku tih instrumenata koji je približno jednak njihovoj fer vrijednosti zbog njihovog kratkoročnog dospjeća.

Određivanje fer vrijednosti i hijerarhije

Fond određuje hijerarhije fer vrijednosti financijskih instrumenata kako je prikazano u nastavku:

Razina 1: kotirane cijene na aktivnim tržištima za imovinu i obveze.

Razina 2: usporedba fer vrijednosti drugog instrumenta koji je suštinski isti, tehnike diskontiranih novčanih tokova ili druga tehnika procjene, koji se temelje na vidljivim inputima.

Razina 3: primjena tehnike procjene kod koje se podaci koji utječu na utvrđenu fer vrijednost financijskih instrumenata ne temelje na vidljivim tržišnim podacima.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**19 Fer vrijednost (nastavak)**

Na dan 31. prosinca financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak mjeri se kroz sljedeće razine:

31. prosinca 2018.

	Razina 1 kn	Razina 2 kn	Razina 3 kn	Ukupno kn
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
Vlasničke vrijednosnice	1.068.364	0	0	1.068.364
Dužničke vrijednosnice	59.851.771	34.889.652	0	94.741.423
Derivativni financijski instrumenti	164.257	51.838	0	216.095
Investicijski fondovi	10.743.258	0	0	10.743.258
Ukupno	71.827.650	34.941.490	0	106.769.140
Financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
Derivativni financijski instrumenti	(18.134)	0	0	(18.134)
Ukupno	(18.134)	0	0	(18.134)

31. prosinca 2017.

	Razina 1 kn	Razina 2 kn	Razina 3 kn	Ukupno kn
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
Vlasničke vrijednosnice	1.892.973	0	0	1.892.973
Dužničke vrijednosnice	53.933.821	27.524.169	0	81.457.990
Derivativni financijski instrumenti	110.034	0	0	110.034
Investicijski fondovi	15.391.931	0	0	15.391.931
Ukupno	71.328.759	27.524.169	0	98.852.928
Financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
Derivativni financijski instrumenti	(185.492)	0	0	(185.492)
Ukupno	(185.492)	0	0	(185.492)

Tijekom 2018. godine došlo je do premještanja iz Razine 1 u Razinu 2 obveznica vrijednosti 18.188.123 kuna čija se fer vrijednost utvrdila tehnikama procjene raspoloživih cijena istih ili uspredivih vrijednosnih papira.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**20 Transakcije s povezanim strankama**

Većinu udjela Fonda drže hrvatski investitori. Društvo za upravljanje smatra da je Fond neposredno povezana osoba sa svojim glavnim udjelničarima, Društvom za upravljanje te matičnim društvom društva za upravljanje Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb, ostalim investicijskim fondovima upravljanim od Društva za upravljanje, krajnjim matičnim društvom društva za upravljanje Raiffeisen Bank International AG, sa sjedištem u Austriji, ostalim članicama Raiffeisen Grupe, članovima Nadzornog odbora i Uprave Društva za upravljanje te ostalim izvršnim poslovođstvom Društva za upravljanje (u nastavku „ključno rukovodstvo Društva za upravljanje”), članovima uže obitelji ključnog rukovodstvo, zajednički kontroliranim društvima ili društvima pod značajnim utjecajem putem članova Uprave Društva za upravljanje i članova njihovih užih obitelji.

a) Ključne transakcije s neposredno povezanim osobama

Fond je obavljao transakcije s Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb i ostalim članicama Raiffeisen Grupe. Matična banka društva za upravljanje pruža Fondu uslugu depozitara, kako je prikazano u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti te Bilješci 10.: *Naknada depozitaru*.

Fond drži sredstva na žiro računu kod Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb.

Ulazna naknada se ne naplaćuje. Izlazna naknada naplaćuje se na iznose povlačenja ovisno o trajanju ulaganja, a odbija se od neto vrijednosti imovine Fonda po udjelu u trenutku otkupa. Izlazna naknada u iznosu od 3% naplaćuje se na iznose povlačenja u slučaju ulaganja u trajanju od jedne godine ili kraćih. Izlazna naknada u iznosu od 1,5% naplaćuje se na iznose povlačenja u slučaju ulaganja u trajanju dužem od jedne godine. Za ulaganja duža od dvije godine izlazna naknada se ne naplaćuje.

Na dan 31. prosinca 2018. godine Raiffeisen Invest d.o.o.-za račun portfelja imao je 30.131 udjela u Fondu (2017.: 28.968 udjela) u iznosu od 23.588.522 kune (2017.: 24.086.047 kuna) što predstavlja 17,44% neto imovine Fonda na taj dan (2017.: 15,97%).

Na dan 31. prosinca 2018. godine Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb i članice Raiffeisen Grupe nisu imale otkupivih udjela u Fondu (31. prosinca 2017.: - udjela).

Na dan 31. prosinca 2018. godine Uprava i Nadzorni odbor Društva za upravljanje su imali 92 otkupiva udjela u Fondu (31. prosinca 2017.: 62 otkupivih udjela) u iznosu od 71.498 kuna (31. prosinca 2017.: 51.423 kune), što predstavlja 0,05% neto imovine vlasnika udjela Fonda (31. prosinca 2017.: 0,03% neto imovine vlasnika udjela Fonda).

Za 2018. godinu trošak revizije iznosio je 22.501 kunu (2017.: 23.596 kuna), kako je prikazano u Bilješci 11.: *Transakcijski troškovi i ostali dozvoljeni troškovi*, a obveze za naknadu za usluge revizije iznosile su na dan 31. prosinca 2018. godine 22.479 kuna (31. prosinca 2017.: 23.480 kuna), kako je prikazano u Bilješci 17.: *Ostale obveze*.

b) Iznosi koji proizlaze iz transakcija s neposredno povezanim osobama

2018.	Imovina kn	Obveze kn	Prihodi kn	Rashodi kn
Društvo za upravljanje				
Raiffeisen Invest d.o.o. za upravljanje UCITS fondovima	0	236.166	0	2.875.456
Matično društvo Društva za upravljanje				
Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb	6.925.495	37.655	13.159.317	18.133.189
Ostale članice grupe				
Raiffeisen Centrobank AG	0	0	22	55.737
Ukupno	6.925.495	273.821	13.159.339	21.064.382

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**20 Transakcije s povezanim strankama (nastavak)****b) Iznosi koji proizlaze iz transakcija s neposredno povezanim osobama (nastavak)**

2017.	Imovina kn	Obveze kn	Prihodi kn	Rashodi kn
<i>Društvo za upravljanje</i>				
Raiffeisen Invest d.o.o. za upravljanje UCITS fondovima	0	258.629	0	2.911.818
<i>Matično društvo Društva za upravljanje</i>				
Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb	24.776.458	207.694	35.849.699	16.727.977
Ukupno	24.776.458	466.323	35.849.699	19.639.795

c) Politika primitaka*Izračun primitaka**Fiksni primici*

Fiksni primitak je unaprijed određen, nije diskrecijski, transparentan je zaposlenicima i postavljen na predefiniran i objektivna način. Trajni je, što znači da je vezan za trajanje specifične uloge te organizacijske odgovornost

Varijabilni primici

Varijabilni primici mogu sadržavati:

- kratkoročne primitke - za učinak do 1 godine praćeno na lokalnoj razini, individualnoj razini koristeći kvantitativne i kvalitativne kriterije;
- srednjoročni/dugoročni primitak za učinak do 5 godina na temelju srednjoročnih i dugoročnih mjera;
- praćenje učinka je osnova za sve modele varijabilnih primitaka.

Na razini Društva za upravljanje i Raiffeisen Grupe, financijske mjere za varijabilne primitke obuhvaćaju dobit Društva za upravljanje, dobit prilagođenu rizicima (Risk-adjusted profit) i troškove kapitala. Mjere za praćenje učinka za zaposlenike uključene u kontrolne funkcije trebaju odražavati specifične zahtjeve za te funkcije.

Preduvjet za varijabilne primitke je standardni sustav praćenja učinka i postavljanje ciljeva za poticajne sheme radi jasnog praćenja učinka i rezultata, a sve prema Odlukama Nadzornog odbora i Uprave Društva za upravljanje.

Rezultati su definirani kroz financijske i nefinancijske mjere/ciljeve. Ti ciljevi mogu biti na grupnom (RBA), lokalnom (Društvo za upravljanje), timskom i individualnom nivou. Ciljevi mogu biti kvalitativne i kvantitativne prirode. Mjere praćenja učinka za funkcije kontrole rizika, funkcije usklađenosti i funkcije unutarnje revizije moraju odražavati specifične zahtjeve za te funkcije. Bonusi zaposlenika trebaju biti povezani uz individualni i timski doprinos ukupnom uspjehu Društva za upravljanje i/ili RBA. U principu bonusi se trebaju smanjiti u slučaju značajno narušene uspješnosti Društva za upravljanje, RBA, direkcije ili odjela.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

20 Transakcije s povezanim strankama (nastavak)

c) Politika primitaka (nastavak)

Pregled primitaka

Sukladno članku 205. Zakona Društvo za upravljanje dužno je objaviti ukupan iznos varijabilnih i fiksnih primitaka za sve radnike Društva te podatak o ukupnim primicima raščlanjen na kategorije radnika prema članku 59. stavku 2. i 3. Zakona.

Društvo za upravljanje je u 2018. godini isplatilo na ime ukupnih primitaka 4.791.239 kuna (2017.: 4.473.850 kuna). Pri tome se isplaćeni iznos od 4.390.859 kuna (2017.: 4.204.943 kuna) odnosio na fiksne primitke. Od navedenog iznosa fiksnih primitaka iznos od 10.734 kuna (2017.: nula kuna) se odnosi na iznos isplaćen u naravi, a ostatak je bio u novcu. Istovremeno, Društvo za upravljanje je na ime varijabilnih primitaka tijekom 2018. godine isplatilo iznos od 400.380 kuna (2017.: 268.907 kuna) u novcu. Navedeni podaci o ukupnim primicima odnose se na 21 djelatnika Društva za upravljanje (2017.: 21 djelatnika). Broj korisnika ukupnih fiksnih primitaka isplaćenih tijekom 2018. godine u naravi odnosi se na 2 djelatnika Društva za upravljanje, a broj korisnika ukupnih varijabilnih primitaka isplaćenih tijekom 2018. godine odnosi se na 4 djelatnika (2017.: 4 djelatnika).

Od gore spomenutih isplaćenih fiksnih i varijabilnih primitaka 1.620.617 kuna (2017.: 1.445.957 kuna) ukupnih primitaka odnosi se na više rukovodstvo, 963.907 kuna (2017.: 966.950 kuna) ukupnih primitaka odnosi se na osobe koje preuzimaju rizik, 783.446 kuna (2017.: 742.369 kuna) ukupnih primitaka odnosi se na kontrolne funkcije, 571.832 kune (2017.: 255.905 kuna) ukupnih primitaka odnosi se na radnike čiji primici spadaju u platni razred višeg rukovodstva i osoba koje preuzimaju rizik te 851.436 kune (2017.: 1.062.669 kuna) na ostale djelatnike Društva za upravljanje. Uprava Društva za upravljanje donosi Politiku primitaka uz suglasnost Nadzornog odbora te je odgovorna za njenu provedbu. Navedeni primici odnose se na ukupno na 11 djelatnika (2017.: 10 djelatnika) Društva za upravljanje, od čega 2 iz kategorije višeg rukovodstva (2017.: 2 djelatnika), 3 iz kategorije osoba koje preuzimaju rizik (2017.: 3 djelatnika), 4 iz kategorije kontrolne funkcije (2017.: 4 djelatnika) i 2 djelatnika (2017.: 1 djelatnik) iz kategorije radnike čiji primici spadaju u platni razred višeg rukovodstva i osoba koje preuzimaju rizik.

Do datuma završetka poslovne godine Fonda nije bilo promjena u politikama primitaka. Nadzorni odbor Društva za upravljanje donosi i nadzire implementaciju temeljnih načela politike primitaka, koja načela je dužan najmanje jednom godišnje preispitati. Do datuma završetka poslovne godine Fonda Nadzorni odbor Društva za upravljanje još nije proveo spomenuti nadzor.

Revizija politike primitaka obavljena je u srpnju 2018. godine temeljem odredbi Zakona o otvorenim investicijskim fondovima s javnom ponudom, Odluke o primicima radnika donesene od strane Hrvatske narodne banke, zahtjeva EU Direktive 2013/36/EU (članak 92.) vezanih uz politiku primitaka radnika, te smjernica RBI grupne interne revizije. Provedba politike primitaka u Društvu za upravljanje, sustav unutarnjih kontrola kao i upravljanje rizicima u procesu, ocijenjen je zadovoljavajućim.